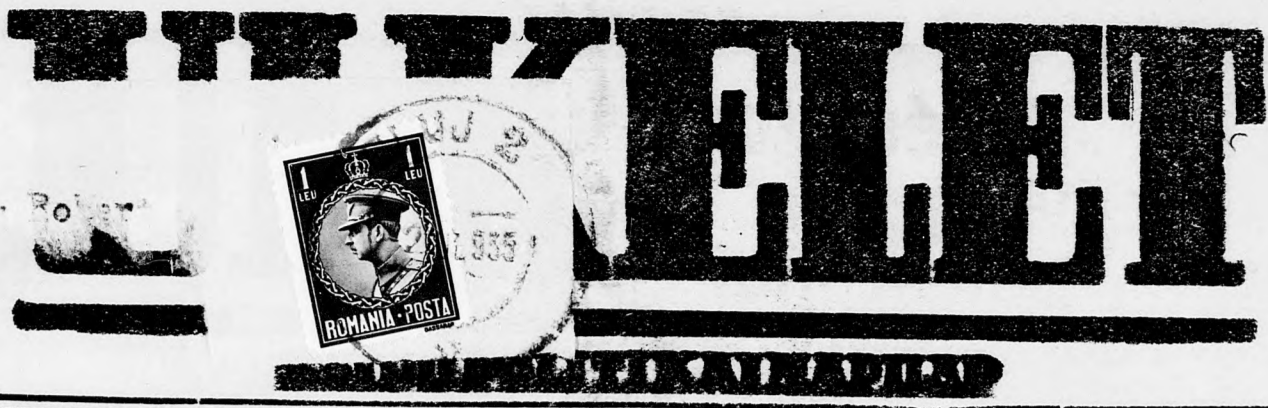

Táza postaké
pláté in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200.
Földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
désdíjak díjszabás szerint. Az „Uj
KELET” az erdélyi és bánági zai-
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkjeink utányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Bérmertetlen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Milie 5.

Kedd 1935. július 2.

3093. EV. XVIII. ÉV
TAMUSZ 1. 143. SZÁM.

Maniu

A szombati nemzeti parasztpárti gyűlés centrális figurája volt Maniu Gyula. Emberek tízezrei viselték kalapjukra tüzeve nevét; midőn szólásra emelkedett, megkapó arányokban ömlöttek feléje a szeretet és tisztelet hullámai.

A legkevésbé népszerű volt a mód, ahogyan beszélt. Semmi a néptribunok székes gesztusaiból, szenvedélyességre korbácsoló szerte-lenségéből, öblös baritonjából. Kifogástalan fekete zakó, magas, keménygallér, geometriai vonalak a karmozdulatokban és letompított, szinte nyájas hang: ez volt Maniu szónoki megjelenése.

Ha mégis bálványozzák a tömegek, úgy ez nyilván azt bizonyítja, hogy Maniu sokkal mélyebben van elásva az erdélyi románság hagyományába, semminthogy a legkorszerűbb jelszavakkal is könnyű volna onnan ki-tepni.

Azzal, ami beszédének lényegét képezte, nem áll módunkban foglalkozni.

Mindenesetre beszédének energikus tónusa arra enged következtetni, hogy Maniu nem tekint többé magát visszavonultnak a politikai élettől. Sőt: egyre aktívabb részt kér pártjának irányításából is, amelyben — a szombati beszédek szrint — egyre inkább az ő felfogása, az ő „taktikája” látszik érvényesülni.

Igy hát Maniu neve sürűben fog ezentul szerepelni a belpolitikai krónikában.

És a nemzeti parasztpárt jelenlegi összetételét tekintve — hivel azt remélik, hogyha Maniu személye a jövőben izolálódni fog, úgy ez egy egész párt izolálását is fogja jelenteni.

Ebben az esetben viszont a felfogás, amelyet Maniu képvisel, akuttalban fog rá-
márkázni a belpolitikai életre, mint a múltban, midőn Maniu magára maradt, mert a párt és annak egyes vezetői hatalmon kívántak maradni.

Ezt mondják a manuiisták a szombati gyűlés után.

A közeljövő meg fogja mutatni, hogy milyen mértékben van igazuk.

Tomét Anghelescu

Kisgyerekeket mumussal, középsikolásokat Anghelescuval szokták manapság ijesztgetni. Anghelescu, a diákok mumusa, rászólgált erre a minőségére, mert amit végez, az valóban ijesztő. Ijesztő, hogy mennyire rá tud fektüdni ez az ember az érettségi előtti generáció lelkére, hogy milyen, sajnos, többnyire hibával töltött mélyre kényserit az anagyis tulerítetett mai ifjúságot.

Holott erre a túlméretezésre éppen annyira nincsen szükség, mint ahogyan minden olyan akadály fölösleges, mely az élet normális menetének útjában áll.

Hányféle statisztika mutatta már ki, hogy Romániában nincs intellektuális túltengés? Egyetlen szabadfoglalkozásu ágban mutatkozik fölösleg: az ügyvédi karban.

És az ügyvédi karban csak azért, mert a politikával mételezett ifjúság csak a jogi doktorátussal a kezében látja valószínűnek a politikai karrier lehetőségét.

A politika pedig nem mindenkinek, hanem csak a majdnem mindenkinek sikerül.

Aki a „majdnem”-ből kimarad, az kénytelen bennmaradni az ügyvédi kamarában.

Ugyanakkor azonban nincs elég orvos és állatorvos, nincs elég technikus, sőt még a tanári állásokat is csak nehezen lehet betölteni.

Hogyan lehet ezt a kérdést megoldani? Anghelescu szrint: még kevesebb embert az egyetemekre engedni.

Holott a módja az, hogy megfelelő neveléssel, vagy ha kell, rendszabállyal arra kényseríteni az embereket, hogy olyan intellektuális pályákra menjenek, amelyek még nincsen olyan tulzsoftottság, mint a jogi pályán.

Olyan egyszerű dolog ez, mint hogy kétszer kettő az négy.

Csak azok számára komplikált, akiknek mellékgondolataik vannak.

A mellékgondolat pedig az, hogy állítólag túlsok nemromán megy az intellektuális pályára.

Tatarescu mégis úgy érzi, hogy ura a helyzetnek...

A liberális kormány, Dinu Bratianu és az alkotmány-módosítás ügye

Bucuresti, július 1. (Az Uj Kelet tud.) A belpolitikai élettel kapcsolatosan az Adeverul tudni véli, hogy a liberális pártban az elmúlt heti zavarokat étnetileg legalább is nyugalom fogja felváltani. A helyzet tisztázására most nem kerül sor. Tatarescu kijelentette egyik barátjának, hogy „amig egy Bratianu áll a párt élén, addig meg sem fogja kísérni eltávolítását.” A miniszterelnök el akarja kerülni a helyzet tisztázását, mert egy esetleges szakadás káros befolyásolná kormányzását. Tatarescu meg van győződve arról, hogy amennyiben sikerül kormányzása alatt vitathatatlan eredményeket elérnie, úgy személyi helyzetét a pártban amugysem renditheti meg semmilyen manóver. Éppen ezért legfőbb gondja a kormányzásra kell, hogy koncentrálódjék. A miniszterelnök meg akarja védeni kormányzási lehetőségeit a párt belső surlódásaival és éppen ezért el akar kerülni minden olyan gesztust, amely a surlódásokat kiélezhethné.

Más részről Dinu Bratianu rövidesen külföldre utazik. A liberális párt elnöke

szükségesnek tartotta leszögezni, hogy az alkotmány módosítását kívánhatja Tatarescu, de nem kívánja a liberális párt — ezen túl azonban semmit sem kísérelt meg a kormány pozíciója megrendítésére. Anynyit mindenesetre sikerült elérnie, hogy az alkotmány módosításának ügye pillanatnyilag lekerült a niperendről. A vezető tényezők főgondját a gazdasági és pénzügyi természetű kérdések fogják képezni. A liberális kormány elsősorban ezeknek módosítására vállalkozott és éppen ezen a téren sikerült eddig a legkevésébbet tennie.

Az Adeverul cáfolja a hirt, mintha közzelebből rendkívüli ülészakot hívnának egybe. Cáfolja hasonlóképpen azt a verziót is, mely szerint lehetséges volna olyan liberális kormányt alakítani, amelynek élén ne Tatarescu állana. A miniszterelnök hivel, ellenkezőleg, meg vannak győződve arról, hogy Tatarescu helyzete változatlanul szilárd és hogy kormányzása során sikerülni fog legyőzni a gazdasági nehézségeket.

Eden az angol alsóházban nyilvánosságra hozta az olasz-abesszin kérdésben Mussolinival folytatott tárgyalásainak siker-telenségét

Milyen engedményeket volt hajlandó tenni az angol kormány az olasz-abesszin viszály elsimítása érdekében?

London, július 1. Lansbury lord az alsóházban kérdést intézett Edenhez párizsi és római megbeszéléseinek eredményeiről. Eden az interpellációra a következő érdekes választ adta:

— Musolini kijelentette — mondotta Eden — hogy nincs abban a helyzetben, hogy elfogadhassa és mint megegyezési alapot tekintse az olasz-abesszin viszály ügyében be-terjesztett angol javaslatot. Rámattam Mussolini előtt arra a nyugalanságra, melyek az angol kormány kebelében okoznak az abessziniai események és aláhangsúlyoztam, hogy az angol politika a Népszövetség alapján áll. Kijelentettem, hogy az angol kormány nem maradhat közömbös eme eseményekkel szemben, amelyek a jövőben súlyosan érinthetik a Népszövetséget.

— Ezért az angol kormány felhatalmazott — mondotta Eden —, hogy igyekezzem rávenni Olaszországot az Abessziniával fel-merült ellentétek elsimítására és ugyanakkor felajánlott Abessziniának egy vékony földcsíkot az angol Szomáli-földön keresztül, amely Abessziniát a tengerrel összekötné. Ezzel szemben Abesszinia területi és gazdasági engedményeket tenne Olaszországnak. Az angol kormány ennek fejében egyetlen új koncessziót sem kér, csak azt, hogy az angol Szomáli-területen élő törzsek szabadon meg-

örizhessék vadász- és halászterületeiket azokon a földeken, amelyek esetleg Abessziniához kerülénének.

— Párizsba visszatérve — mondotta Eden — ismerttettem Laval előtt megbeszéléseink tartalmát. Megkísérletem, hogy a kérdésben együttműködést keressünk a francia kormányval annak elérésére, hogy a február 3-án kiadott francia-angol kommunikéban jelzett programot minél szélesebb körben megvalósíthassuk. A Mussolinivel való megbeszéléseim során érintettem ezt a kérdést is és hajlamosságot láttam a megegyezésre és az európai béke biztosítására úgy a február 3-ai, mint a stressai határozatok alapján.

— Angliába sodort a szél egy léggömböt, mely a brüsszeli világtiállás területén szállt fel. Brüsszelből jelentik: Tegnap reggel a világtiállás területén felszállt egy ballon, amelyben Demuyter ismert pilóta és két utas, köztük egy újságíró, foglaltak helyet. A szél az angol partok felé sodorta a léggömböt, amely Darlington közelében, Sussex grófságban szállt le. A léggömb egy fába akadott, de az utasok sértetlenül szálltak ki a gondolából és a legközelebbi faból küldtek távirati értesítést Brüsszelbe.

Ezért kell szoritani az érettségi prését, ezért kell luftmenscheket nevelni a középiskolásokból.

Anghelescu radikális módszere már jó-néhányszor csődöt mondott.

De a makacs közoktatásügyi miniszter egy-

re visszatér vesszőparipájára.

Pedig ez a vesszőparipa már gyenge kissé.

Egyszer csak kettő fog törtüni — és a középiskolások nagy öröme — a semmibe fog zuhanni Anghelescuval, a diákok rémével együtt.

Benes moszkvai látogatása után...

Amióta Benes csehszlovák külügyminiszter elhagyta Oroszországot, a szovjetsajtó az eddigienél sokkal nyiltabban és élesebben fordul a lengyel politika ellen. Olyan jelen-ség ez, ami nem szigetelődhetik a két országra, hanem jelentősége van egész Európa várható szituációjának szempontjából. Az európai sajtó Benes látogatását el akarta kicsinyíteni és látogatásának csak katonai vonatkozásaival foglalkozott. Kétségtelen, hogy Csehszlovákia katonai segítségére csak egy francia-orosz katonai együttműködés ke-retei között lehetséges. De elfelejtették kom-mentálni, hogy a külügyminiszter látogatása óta a prágai tőzsdén orosz kölcsönt jegyez-nek, amely precedensül akar szolgálni más börzék számára és lehetővé akarja tenni, hogy a szovjetek normális pénzügyi operá-ciókat bonyolíthassanak le az egész világgal. Elfelejtették megírni azt is, hogy ez a látog-atás döntő fontosságú volt a keleturópai biztonság kérdésében. Minden valószínűség szerint Benesnek sikerült Stalintól benem-avatkozási nyilatkozatokat szereznie a kis-antant számára, olyanokat, mint amilyeneket Laval kapott. Ezen az alapon Jugoszlá-va a Sándor király halála óta aktuálissá vált de jure elismertetést most már siettet-ni fogja.

Ennél is fontosabb, hogy Benes Moszkvá-ban előkészítette Titulescu utját és meg-értette az oroszországi kormánykörökkel Ro-mániának nagy jelentőségét egy orosz-német háború esetén. Ha ugyanis Lengyelország és Oroszország között egy ilyen háború eseten a mai atmoszféra áll fenn, a repülőrajokat nem lehetne lengyel területen átvonultatni. Így tehát a román territórium jöhetne figye-lembe. Az oroszok nyilván hajlamosak ezért Beszarabiáról minden forma szerint is vég-legesen lemondani.

Csehszlovákia és Lengyelország között ma kiélestedtebb a viszony, mint Németország között. Benes június 12-én Kievből tartó-zkodott, hogy jelen legyen a nagy ünnepsé-gen, amit Kievfelszabadításának tizenötödik évfordulója alkalmából rendeztek. Az ünne-pés, alkalmi volt lengyelelles demonstrá-ciókra. Tizenöt évvel ezelőtt ezen a napon szabadult fel a város Pilsudsky csapatai megszállása alól. A sajtó és az ünnep szóno-kai kihangsúlyozták, hogy Pilsudsky és Petijura szövetségben voltak és Ukrajnát Lengyelország kolóniájává akarták megsze-rezni. Tervük sikerült volna, ha Worosilov és Budjenny Stalin vezetése mellett át nem török a lengyel frontot. Megemlítették még a gazdasági előnyöket, a traktorok és autók nagy számát, amit Oroszország adott Uk-rajnának, az elektromosműveket, a tudomá-nyos és művészeti intézményeket.

A beszédek és cikkek éls nyiltan Lengyel-ország ellen irányult. Pilsudsky halála után ugyanis Moszkvában mindent kerültek, ami a lengyelek érzékenységét bánthatta. Azt hitték, hogy a marsall halálával Oroszorszá-got lengyel részről nem fenyegeti veszede-lem és hogy a lengyel politika új orientációt kers, békét a szovjetekkel. Ekkor ebbe a bizakodó hangulatba bombaként robbant a külügyi bizottság elnöke, Radziwill herceg lapjának, a Czanak néhány cikke. E cikkek kiemelték, hogy Németország a lengyelek legerősebb és legfontosabb szomszédja; a német „dinamikát” nem szabad megtörni ágyukkal és „nem szabad emberhullákon egész Európa területén forradalmakat elő-idézni”. Inkább — javasolja az idézett újság — ki kell szolgálatni Oroszországot a né-met kolonizációnak.

De más lengyel lapok is ebben a tónusban írnak. A félhivatalos Gazeta Polska moszkvai tudósítójának tollából cikket közöl e cím alatt: „Moszkvai program Lengyelország és a Balti államok felosztásáról”. A cikk alap-ja az a néhány közlemény, amelyek a kom-munisták hivatalos lapjában láttak napvilá-got. Az újság követeli Esztország Petchory területének lekapszolását, továbbá a lettorszá-gi Lettgallen tartomány elszakadását, a Memelvidék függetlenítését és a lengyel ke-

VILÁG TUKRE

Legyek, sváboogarak, poloskák kiirtására permettezen FLIT-tel!

A németországi zsidóság egységesen bekapcsolódott a palesztinai építőmunkába

A német zsidóság hivatalos vezetői részt fognak venni a Jewish Agency Luzerni Counciljén

Berlin, július 1. Történelmi jelentőségű értekezlet zajlott le néhány nappal ezelőtt Berlinben. A németországi zsidóság nemcionista reprezentánsai ültek össze, hogy megválasszák a nemcionisták delegátusait a Jewish Agency for Palestine szeptemberben összehívó counciljára.

Az értekezletnek nem az kölcsönöz rendkívüli jelentőséget, hogy azon nemcionisták tárgyaltak Palesztina felépítéséről és adták tanujelét azon készségüknek, hogy aktív módon résztvegyenek az országépítés művében. Amikor 1929-ben megalakult a nemcionistákkal kibővített Jewish Agency, miután más zsidó lakta országokban, Németországban is akadtak tekintélyes nemcionista személyiségek — elsősorban az elhunyt Oscar Wassermann — és csoportok, melyek csatlakoztak a Palesztina-munkához. A németországi zsidóság hivatalos vezetőiként azonban még mindig távol tartották magukat a Palesztina-gondolattól és munkától.

A napokban megtartott értekezlet a németországi zsidóság egységes bekapcsolódását demonstrálta a Palesztina-munkába. A kibővített Jewish Agency történetében ez az első alkalom, amikor egy nagy ország zsidó közössége a maga egészében és hivatalos mielőtt tesz hitet a palesztinai országépítés mellett és vállal aktív részt annak megvalósításában. A berlini értekezleten a németországi zsidóság hivatalos reprezentánsai, a német zsidók birodalmi képviseletének tagjai jelentek meg és jelentették be aktív közreműködésüket a Jewish Agency és annak pénzügyi szerve, a Keren Hajjeszod munkájában.

S ez abban a Németországban történt, melynek zsidósága negyven évvel ezelőtt a legnagyobb bizalmatlansággal és hiteltelenséggel fogadta Herzl eszméjét. Abban a Németországban, melynek zsidósága elutasította Herzlt és nem engedte, hogy Münchenbe hívja össze a cionista mozgalom megteremtője az első cionista kongresszust. Tragikus eseményeknek kellett bekövetkezniük, hogy a németországi zsidóság felismerje a palesztinai országépítés jelentőségét a zsidóság számára és különös játéka a sorsnak, hogy éppen a németországi zsidóság számára jelent ma elsősorban megváltást az épülő ország. A német zsidók és a zsidó Palesztina szoros összefüggése, a német zsidóknak Palesztinával való összeforrottsága nyilatkozott meg azon az értekezleten, amelyen a németországi zsidóság reprezentánsai bekapcsolódtak a Jewish Agency munkájába.

Az értekezletet dr. Leo Beck berlini főrabbi, a német zsidók birodalmi képviseletének elnöke nyitotta meg, majd átadta a szót dr. Werner Senatornak, a Jewish Agency palesztinai executívje tagjának, aki mint ismeretes, a nemcionistákat képviseli az executívben. Dr. Senator többek között a következőket mondotta:

Dr. Senator a palesztinai helyzetről

— A mai zsidó Palesztina-munka elsősorban a föld, munka és átrétegződés nagy problémáit kell, hogy megoldja. A kolonizáció alapja a mezőgazdasági telepítés kell, hogy legyen. A mai helyzetet különösen az a körülmény nehezíti meg, hogy a rendelkezésünkre álló földet nem áll módunkban a nagy bevándorlás által kitermett szükségleteknek megfelelő gyors tempóban kiszélesíteni. Mégis jelentős haladás látható a földbirtok bővítése és a mezőgazdaság belterjessé tétele terén. A Hule területen kétezer családot fogunk kolonizálni 15–20 dunamos parcellákon, míg Rotschild báró kolonizációs művében egy családnak 300 dunamra volt szüksége, ma a vegyes belterjes gazdaság típusai érvényesülnek, amelyek mindössze 15–20 dunamot igényelnek egy telepes család számára. Ezen kívül kísérletek történnék 4 dunamon gazdaságok létesítésére is.

— A palesztinai zsidó lakosság elvárosiasodása az ár, amit a tömegbevándorlásért fizetnünk kell. A városok magas munkabérei szivattyuként hat a falusi munkásokra. A Jewish Agency azzal igyekszik ellensúlyozni ezt a folyamatot, hogy olcsó lakásokat és tejjgazdaságokat létesít a mezőgazdasági munkások számára.

Dr. Senator ezután a németországi zsidók kolonizációjáról beszélt, majd a cionizmus politikai helyzetéről és problémáiról számolt be.

— Ha a kibővített Jewish Agency 1929 után, a Pasfield-féle Fehér Könyv, a Macdonald-levél, a French Jelentés, stb. kapcsán négy évig deffenzívában állott, úgy az utóbbi években alapot termelt a fokozottabb építő-

tevékenységre. E munka fejlesztésére új szervezeti formákat kell teremteni. A széles alapokon épülő munka szükséges kerete éppen a kibővített Jewish Agency, mely eddig kevésbé érezte hatását. Különösen nagy hivatás vár e munkában a német zsidóságra, mely ma már nem pusztá figyelője és adakozója a Palesztina-munkának. A német zsidóság különösen fokozottabb erővel kell hogy bekapcsolódjon az országépítés művébe és intenzíven kell kivegye a maga részét a külsőben álló Agency-tanácskozásokban.

Ezután dr. Martin Rosenblüth szólt fel és dr. Senator szavait kiegészítve, az országépítés politikai problémáiról beszélt.

Dr. Leo Beck bejelentette, hogy az értekezlet feladata 7 delegátust és 14 pótdelegátust választani a Jewish Agency Luzernben összehívó Council-jára a németországi nemcionista Palesztina-barátok képviseletében.

Dr. Siegfried Moses, a németországi cionista szervezet elnöke a cionisták és nemcionisták együttműködésének alapelveit megkezdte és a Keren Hajjeszod fontosságát hangsúlyozta a közös munkában.

Dr. Brodnitz igazságügyi tanácsos, a zsidó hitű német államolgárok közötti szövetségének elnöke szót foglalt a cionista vezérek beszédében tesz hitet a Palesztina-munka és a Keren Hajjeszod mellett.

Max Warburg, a német zsidók „Hitl” szervezetének képviselője kifejtette, hogy nemcionisták aktív munkával kell, hogy együttműködjenek a cionista eszmét. Az Agency nemcionistákra erős szervezettel kell hogy kifejldjön az építő munka szolgáltatásban. Sajnálatos állapot, hogy a cionista vezetők elszakadnak a németországi zsidóságtól, Palesztinába mennek, holott Németországban nagyobb szükség volna rájuk.

Ezután került sor a Council-delegátusok megválasztására. A németországi zsidóság nemcionista részről a következők fogják képviselni a Jewish Agency luzerni tanácskozásán: dr. Leo Beck (Berlin), dr. Blau (Frankfurt), dr. Friedrich Brodnitz (Berlin), dr. Horowitz főrabbi (Frankfurt), dr. Otto Hirsch (Stuttgart), Max Warburg (Hamburg), dr. Sigmund Wassermann (Berlin).

Ezenkívül 14 pótdelegátust választott meg az értekezlet.

Kirabolták a brádi aranyvonatot — a gyanusítottakat felmentették

Érdekes körülmények között leplezték le a bűncselekményt

Arad, július 1. Két „veszedelmes vonatráló” felett itélkezett az aradi törvényszék első tagozata, Circa Nicolae és Sepeteanu Tuma hunedoaramegyei lakosok — a vádirat szerint — néhány hónappal ezelőtt vakmerő módon kifosztották a brádi aranybánya küldeményét szállító vonat egyik teherkocsiját és több zsák aranyércet klopoltak a vagonból. A vádirat részletesen ismerteti az izgalmas vonatrablást, amelyeket a véletlen hiúsított meg.

A brádi aranybánya igazgatósága nagyobb mennyiségű aranyércet indított utra a bányavároskából. Az értékes szállítmányt a brádi vonat hozta Arad felé. Gurahont állomáson azonban egy éjszakát vesztegelt a „kincsvonat”, amelyet ugyiltszik, nem őriztek eléggé lelkiismeretesen mert az esti órákban, amikor az állomásfőnök ellenőrizte az aranyvontat vagonjait, megdöbbenve látta, hogy az egyik vagon feltörték. Az állomásfőnök nyomban értesítette a csendőrséget és az alapos vizsgálat során megállapította, hogy a tettesek feltörték a lezárt vagonajtót és több zsák aranyércet vittek magukkal.

A nyomozást vezető hatósági emberek azonnal tisztában voltak azzal, hogy a nemes ércet tartalmazó zsákokat nem vitték magukkal a tettesek, mert egészen valószínű volt, hogy vállalták volna annak a kockázatát, hogy a nehéz zsákok elszállításában esetleg gyanússá válhának, igazaltatják és letartóztatják őket.

Ezen a nyomon elindulva, a csendőrség átkutatta a vasúti állomás környékét és meg is találták az állomás közelében ügyesen elrejtett zsákokat. A nyomozókzegek úgy döntöttek, hogy a lopási kísér-

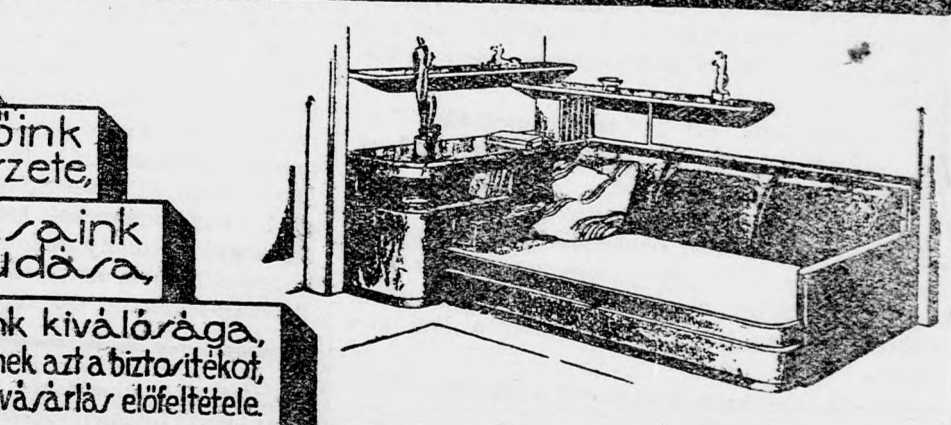
let zsákmányát használják fel családok gyanánt. A zsákokat érintetlenül otthagyták a rejtkehelyen és erős készséget helyeztek el a közelben, hogy a jelentkező tolvajokat azonnal letartóztathassák. A hajnali órákban két gyanús egyén tűnt fel a lopott arany rejtkehelyén. A két ismeretlen olyan gyanús módon ügyelgett, hogy biztosra vették: ők a tettesek. Éppen ezért nem is várták meg, amíg teljesen leleplezik magukat: a csendőrök annyira biztosak voltak abban, hogy a tettesek fülelik le, hogy minden további nélkül elfogták őket: Circa Nicolae és Sepeteanu Tomát, akik — a jegyzőkönyv szerint — nyomban beismerték, hogy ők fosztották ki az aranyvontat megdézsmált kocsiját.

A mai tárgyaláson a két vádlott a leghatározottabban tagadta, mintha valaha is foglalkoztak volna vonatrablásnak még csak a gondolatával is. Előadták, hogy pusztán gyanu alapján tartóztatták le őket, ártatlanok, akik azért tettek beismerő vallomást mert a nyomozás során borzalmasan összeverték őket.

A törvényszék érdekes döntést hozott: Felmentette a két „vonatrálót”, miután megállapította, hogy megnyugtató bizonyíték nincs a bíróság kezében Circaék bűncselekményét illetően.

Izr. Leányinternátus Arad
Josif Vulcan 4. Felvesz ügy nyilvános iskolába járó, mint bel- és külföldi magántanulókat mérsékelt díjazásért. Allandó tanári felügyelet, korrepetálás és bőséges jó ellátás. Prospektusai szolgálnak az igazgatóság.

Székely és Réti BÚTORGYÁRT

Tervezőink művészete,
Munkáink szaktudása,
Anyagjaink kiválósága,
nyújtják Önnek azt a biztosítékot,
mely a bútorgyártás előfeltétele.

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amilyeneket Ön magának elképzelt.

leti provinciák neutralizálását. A lengyel sajtó fel van haborodva emiatt és elégtételt követel Stalintól és Molotovtól, akiknek bizonyára tudomásuk van már megjelenésük előtt ezekről a cikkekről.

„Ha ilyen cikkek megjelenhetnek orosz területen, akkor — írják a lapok — nem lehet hinni az orosz politikusok békeszólamában s abban az ígértetben, hogy „talpalattnyi idegen területet nem akarnak elsajátítani”.

Olyan hagnemben válaszolnak egymásnak az orosz és lengyel újságok, ami kétségteletlenül a helyzet kiélesedésére enged következtetni. Nyilvánvaló, hogy ebben nagy része van a német diplomáciának. Kérdés, van-e ennek a diplomáciai akciónak átitó ereje.

Ha Benes közvetítésre vállalkozott a szovjet és a kisantant között, bizonyára tisztában volt azzal is, hogy ez a lépése mit eredményezhet. Benes eddig eléggé előrelátó, tapintatos és szerencsés politikusnak bizonyult. Amikor Németországgal szemben Oroszországot választotta fedezeti pozíciójával, jól tudta, mit csinál. Salkban akarja tartani elsősorban a lengyel szomszédot, amely az utóbbi időben erősen elhajlott Csehszlovákiától. A csehszlovák külügyminiszter látogatása után késégtelenül új külpolitikai orientáció felé hajlik az európai Kelet. Egyre élesebben rajzolódik ki az a blokk, amelyet Németország remélhet maga körül és a másik, amely a német támadással szemben a siker kilátásával veheti fel a harcot.

Pillanatnyilag Moszkvában pesszimizmus uralkodik a béke tekintetében, holott Benes ismételtelen kijelentette, hogy nem hisz egy európai háboruban. Pilsudsky halála tehát nemhogy enyhítette volna az atmoszférát, hanem még inkább kiélesítette és sokan nagyon lazának és bizonytalanoknak tartják azt a megmegtámadási szerződést, amely nemrég jött létre Oroszország és Lengyelország között. A horizont Európa felett újra elsötétedett. Bizunk kell azonban a népek józanságában és békeakarásában.

RÁDIÓ MŰSOR

- Kedd, július 2.
- Bucuresti. 12: Zenekar. 17: Lemezek. — 18.15: Lemezek. 19.20: Chopin lemezek. — 20.15: Szimfónikus hangverseny. 22.05: Vendégül zene.
- Budapest. 6.45: Torna. Utána hanglemezek 10: Hírek. 12.05: Cigányzene. 17.30: Szalonzene. 21.25: Hírek. 21.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 23: Cigányzene. 0.05: Hírek.
- Droitwich. 22: Rádiózenekar.
- London. 21: Könnyű zene.
- Scottish. 20.30: Katonazene, szopránadalokkal.
- Bécs. 19.30: Ardelli Norbert tenor énekel.
- Brüsszel. 20: Szórakoztató zene.
- Brünn. 11.05: Szalonzene.
- Prága. 21.10: A prágai filharmónikusok hangversenye.
- Poste Parisien. 19.35: Chavelier lemezek.
- Radio Paris. 20.45: Könnyű zene dalokkal.
- Toulouse. 20.05: Szalonzene. 23.15: Jazz.
- Hilversum. 19.50: Operaáriák.
- Huizen. 20.10: Jazz. 21.10: Szimfónikus zene.
- Belgrád. 20.40: Puccini: Bohémélet lemezek.
- Ljubljana. 20: Exotikus zene.
- Zágráb. 22.15: Tamburazenekar.
- Varsó. 20: Szimfónikus lemezek.
- Deutschlandsender. 22.30: Játék üveg-harfán.
- Osló. 19.30: Luise olasz énekes ária- és dalesteje.
- Palermó. 20.45: Rigoletto.
- Róma. 20.40: Reklámhangverseny.
- Stockholm. 30: Rottermund csellóművész játéka. 21: Hangverseny.

V
a n
25-30 ezer
parasztp

Cluj, július 1. Nemzeti parasztpárti rendezésben felülmutatott a parasztpárt optimista várára. 40-50 ezer fővel, amely szombaton délután defilált a városban, nyilván nem is volt az erdélyi falvak ezer emberrel képzelt demonstrációja, volt még Clujon, kiválása mintha nemzeti paraszteszébe jutott, hatalmas tömegekkel való rendezte meg a párt álló népszerűségét hatalomhoz vezető helyrehozni azt, a vétele óta követő él szó utján néprámját és eleven megek között kö

A szombat délutáni parasztpárti rendezés egyszerű politikai rus valahicus moke és itt vágta a párt soraiban. A zött próbákove völdali jelszavak tek-e az erdélyi még hatni rájuk sekkel? Személyi Vaida mögött sor vagy pedig Maniu mélyisége képvis presztizst és néps hogy a numerus v marad visszhang ban és hogy vann ben a jobboldali cluj gyűlésen min a parasztság több párkeretekhez, az tüntetés pedig, am deztek, világoosan dacin remete mit szeretetre és tiszt délyi tömegeket.

A harmadik kérdés léneek válaszolnia irányának és tak volt. Mihalache, ak volna megőrizni a varképességét az ug kérdésben, a diszk ját kívánta folytat akinek meggyőződé merítette a „szelid tőségeit és a törté nyiltan kell állást nyitatos személyi kérd Marinescu bucesti meunek tudható be, Clujon teljes egyőn ha nem is a kifejez nyegét illetően. A amely oly demonstr kodását Maniu írá kérdésben, a diszk Mihalache, hogy ne mint ahogy beszélt.

A gyűlés általán 1928 előtti nemzeti trációk hangulatára a cenzura ellen dör szorosan aláhúzták szagszeretettét és az szabadságjogait a árán is megvédi. U nok, aki a diktatura na a falra: a nemz nek nyilván okuk kérdést oly sürűen gal vessék fel. Ezz

Várakozáson felül nagyméretű volt a nemzeti parasztpárt clujai nagygyűlése

25-30 ezer ember defilált szombaton délelőtt Clujon Maniu, Mihalache és a nemzeti parasztpárt vezérkara előtt. Pan Halipa Vaída Sándornak jött visszaadni chisineui látogatását

A kisebbségekről nem esett szó a gyűlésen

Cluj, július 1. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt clujai nagygyűlése méreteiben felül multa még a párt vezetőinek optimista várakozásait is. A szakértők 40-50 ezer főnyire becsülik a tömeget, amely szombaton délelőtt a Regina Maria utcán defilált a párt vezetői előtt. Ha ennyien nem is voltak, de kétségtelen, hogy az erdélyi falvak népe legalább 15-20 ezer emberrel képviseltette magát ezen a demonstráción, melyhez hasonló aligha volt még Clujon, Vaída Sándor és híveinek kiválása mintha szárnyakat adott volna a nemzeti parasztpártnak. A vezetőknél eszébe jutott, hogy nyolc évvel ezelőtt a tömegekkel való állandó kontaktus szerezte meg a párt számára azt a példátlanul álló népszerűséget, amely megnyitotta a hatalomhoz vezető utat. Hozzáálltak ismét helyrehozni azt, amit a párt hatalomra jövele óta következetesen elmulasztottak: élő szó útján népszerűsíteni a párt programját és eleve tenni a párt és a tömegek közötti kontaktust.

Vaída, vagy Maniu?

A szombat délelőtti gyűlés a nemzeti parasztpárt számára jóval több volt, mint egyszerű politikai demonstráció. A numerus valahicicus mozgalom Erdélyből indult ki és itt vágta a legmélyebb rendeket a párt soraiban. A clujai gyűlés egyebek között próbaköve volt a kérdésnek: a jobboldali jelszavak szeptesszójára alá kerültek-e az erdélyi tömegek, vagy lehet-e még hatni rájuk demokratikus céllitűzésekkel? Személyi vonatkozásban pedig: Vaída mögött sorakoznak-e föl a tömegek, vagy pedig Maniu az, akinek neve és személyisége képviseli előttük a nagyobb presztízt és népszerűséget? Lehetséges, hogy a numerus valahicicus mozgalom nem marad visszhang nélkül az erdélyi falvakban és hogy vannak centrumok, amelyekben a jobboldali agitáció hitelt talált. A clujai gyűlésen mindenesetre kiderült, hogy a parasztság többsége hű maradt a régi pártkeretekhez, az a lenyűgöző szimpátiátüntetés pedig, amelyet Maniu mellett rendeztek, világosan illusztrálta, hogy a badacini remete mítosza szinte változatlan szeretetre és tiszteletra inspirálta az erdélyi tömegeket.

Szelid rábeszélés helyett, gerinces őszinteség

A harmadik kérdés, amelyre a clujai gyűlésnek válaszolnia kellett, a párt politikai irányának és taktikájának problémája volt. Mihalache, aki minden áron szeretné volna megőrizni a párt kormányzó és udvarképeségét az ugynevezett alkotmányos kérdésben, a diszkret mérséklet taktikáját kívánta folytatni, szemben Maniuvval, akinek meggyőződése az, hogy a párt kimerítette a „szelid rábeszélés” összes lehetőségeit és a történet után gerincesen és nyíltan kell állást foglalnia az ország irányításának módszerei és az ezzel kapcsolatos személyi kérdések ügyében. Gavril Marinescu bucaresti rendőrprefektus érdemének tudható be, hogy ebben a kérdésben Clujon teljes egyöntetűség nyilvánult meg, ha nem is a kifejezések erősségét, de a lényegét illetően. A gyűlés hangulatában, amely oly demonstratív fejezte ki ragaszkodását Maniu iránt, nyilván úgy érezte Mihalache, hogy nem beszélhet másképpen, mint ahogy beszélt.

A gyűlés általában emlékeztetett az 1928 előtti nemzeti parasztpárti demonstrációk hangulatára. Az ostromállapot és a cenzura ellen dörögtek a szónokok, sokszorosan aláhúzták az erdélyi nép szabadság szeretetét és azt az elhatározást, hogy szabadságjogait a legnagyobb áldozatok árán is megvédi. Ugyyszólván alig volt szónok, aki a diktatura rémét ne festette volna a falra: a nemzeti parasztpárt vezetőinek nyilván okuk van arra, hogy ezt a kérdést oly sürrien és oly határozottsággal vessék fel. Ezzel szorosban függ össze

az ugynevezett alkotmányos kérdés, melynek személyi vonatkozásait és politikai kitérőit egyaránt igen éles hangon bírálták a szónokok, különösképpen pedig Maniu, akinek letompított gesztusai és szelid hanghordozása mögött nála egyenesen meglepő erélyesség feszült. A szónokok kerültek a vádlistákra való polemikát: egyedül Pan Halipa említette meg Vaída Sándor nevét, alkalmat adva a tömegnek arra, hogy abucgolja a numerus valahicicus

Megérkeznek a paraszttömegek

Szombaton reggel hat órakor futott be a clujai állomásra az első különvonat, amely a gyűlés bánati résztvevőit hozta. A bánati megyék egymagukban közel kétezer delegálttal képviseltették magukat. Félhétkor a fagarasiak különvonatja érkezett be és ezután sorra érkeztek Erdély minden részéből a paraszttömegek zsufoolóság megrakott vonatok. Félhétkor érkeztek meg a párt központi vezetőségét hozó bucaresti gyors. A peronon és az állomás térsége előtt Salaj megye kétezer delegátust sorakoztatták fel fogadatlásukra két zenekarral. Maniu személyesen várja a vendégeket. Kívül Ghița Pop, Valer Moldovan és dr. Aurel Dobrescu volt miniszterek, Petre Poruțiu dr. egyetemi tanár, Socol Aurel dr. volt képviselő, dr. Ionel Pop képviselő, volt kamarai alelnök és mások alkotják a fogadóbizottságot. Mihalache megjelenésére egervő hurrázás tör ki. A pártelnök, aki mint rendesen, most is parasztagunyját viseli, a vonat lépcsőjéről elküldte magát:

— Eljön a nemzeti parasztpárt!

Mihalacheval együtt érkeznek: Dr. Lupu, Madgearu, Pan Halipa, Sauciu Saveanu, Radulescu és Ghelmegeanu volt miniszterek, Dem. Dobrescu volt bucaresti főpolgármester és Căpătăneanu képviselő és mások. A pályaudvartól a nemzeti parasztpárt Regina Maria ucai klubhelyiségébe hajtatnak és a pártklub előtt rögtönzött emelvényről fogadják az időközben az Opera előtti térségen felsorakoztatott tömegek defilálását.

Erdélyes felirások a tüntető parasztlábrán

Az Opera tér felől kiürszó jelzi a felvonulás kezdetét. Stoica Aurel ezredes, a parádé főrendezőjének vezetése mellett a carasmegeyi parasztlábrák vezetik be a felvonulást, majd sorra következnek Severin, Arad, Brasov, Turda, stb. Ilie Lazar vezeti a maramuresieket, akik arhaikus zenekarokkal keltenek feltűnést. Közülük félórát tart a somesmegeyi küldöttség felvonulása. A pártvezetők nyilván sulyt helyeznek arra, hogy Vaída Sándor megérje megkülönböztetett számmal legyen képviselve. A felvonulást a clujmegeiek végtelennek tűnő sora zárta be. A parasztlábrák visznek különböző fel-

Másokon ilyen felirások ékeskednek: Le a mancsokat az alkotmányról! Jó ország, rossz gazdálkodás! Le a cenzurával! Le az ostromállapottal! A tömeg a Magyar Színház elé vonul, melynek termébe minden megye küldöttségének egy részét helyezik el. A többiek felsorakoznak végig a sétatér és megafonokon keresztül hallgatják a szónoklatokat. Negyedejyre jár az idő, midőn a párt vezérkara megjelenik a színpadon. Hosszas ünnepes fogadja őket, amely valóságos extázissá fokozódik, midőn Maniu Gyula jelenik meg a színen.

Socol Aurel megnyitó beszéde

Socol Aurel dr. rendkívül mély, tartalmas beszéddel nyitja meg a gyűlést. Megemléke-

mozgalmat. A kisebbségi kérdést sem bolygatták a gyűlés szónokai, holott Erdély fővárosában ez a probléma jogszertint kell, hogy szerepeljen a kormányzó pártok politikai gyűléseinek napirendjén. Elhangzott viszont a nemzeti politikával kapcsolatosan több olyan kijelentés, amely azt a látszatot keltette, hogy az ország mai atmoszférájában valamely népszerűsége törekvő párt nem nélkülözheti politikai arzenáljából a nacionalista frázisokat.

zük Ghița Crisan haláláról, majd bejelenti, hogy a párt erdélyi szervezeteinek elnöke: Popovici Mihály a gyógyulás útján van. Üdvözi a gyűlés vendégeit, majd kifejti, hogy az erdélyi románság politikai hagyománya a szabadságharc és a politikai jogokért folytatott harc. A román nép, amelyet Maniu helyezett vissza jogaiba 1928-ban, az utóbbi években megvan fosztva annak lehetőségétől, hogy beleszólhasson a szédületes iramban egymást váltogató kormányok alakulásába.

Sauciu Saveanu volt bucovinai miniszter után Pan Halipa Beszarabia üdvözlését tolmácsolja. „Azért is jöttem — mondotta —, hogy visszaadjak egy látogatást, amelyet Vaída Sándor tett Chisineuiban. Megmondtam neki, hogy téves utakon jár. Kétes elemek veszik körül. Ilyenekkel akar ön átépíteni egy Maniu Gyula fölött?” Axente Sever Banciu a nemzeti parasztpárti ifjúság clujmegei tagozata, Victor Jinga professor pedig az erdélyi tartományi szervezet nevében üdvözik a gyűlést. Adonis Popov, a clujmegei tagozat alelnöke emlékeztet arra, hogy a liberálisok hatalomra jutvelük előtt az adók leszállítását és az élet olcsóbbá tételét ígérték.

Dem. Dobrescu, volt bucaresti főpolgármester, a gyűlés egyik leghatásosabb szónoka kifejti, hogy az ország két részre van osztva: azokra, akik énekelnek és azokra, akik sírnak. Soha még nagyobb nyomorban, nagyobb anarchiában és nagyobb rablás közepette nem volt még olyan mulatság, mint aminőt a Tatarescu-kormány alatt rendeznek.

Madgearu vádbeszéde a kormány ellen

Dr. Dobrescu Aurel fagarasi képviselő után, aki Maniu reklamája az ország élére, Madgearu volt pénzügyminiszter tart közel egyórás, rendkívül élehangú vádbeszédet a kormány ellen. Szerinte a liberálisok egyetlen gondja volt, hogy megmentsék a csődöt bankjaikat és vállalataikat. Tizenötmilliárd lej bocsátottak rendelkezésükre a oknverzió ürügye alatt. Tizenhét éven át a Banca Nationala évi 450 millió lejjel van megterhelve a „károkból”, amelyeket a liberális bankok a konverzió következtében szenvedtek. A stabilizálás alkalmával hétmilliárdba került az országnak a Banca Nationala megmentése. Semmi sem tudták javítani a pénzügyi helyzetet. Erkölcsei téren éveken át vádolták a nemzeti parasztpárt vezetőit, e vádak azonban mind összeomlottak. Ezzel szemben bárki is fogja majd felváltani a liberális kormány helyét, annak vizsgálóbíróit kell kiküldenie az ipari és kereskedelmi minisztériumhoz, ahol csunya trafikálás folyt az export-import és a kompenzációs engedélyekkel. Milliárdokat pazaroltak el különböző devizamaclanációkkal és az állami petróleumföldök koncesszionálásával. Elnéztük volna mindezeket, el a cenzurát és az ostromállapotot, amelyhez a liberálisok hozzájárultak, hiszen a háború óta kilenc évig voltak natalmon és ebből nyolc évet és 11 hónapot cenzurával és ostromállapottal kormányoztak.

Történetek azonban olyan dolgok is, amelyek meggondolkoztatók.

Madgearu a Gavril Marinescu-ügyet említi fel, majd rámutat arra, hogy a nemzeti parasztpárt is féri az alkotmány módosítását, de nem jobb-, hanem balféle.

Lupu példabeszédei

Dr. Lupu a becsültreől, a vízről és a szélről szóló szimbolikus mesével kezd beszédét. Majd a Marinescu-ügyet veti fel széles gesztusok közepette elmondott beszédével. Gavril horzálattól történelmet írni. Még pedig a restrárlásról. Ez a téma nyilván konvenia: neki, mert a restaurálásig szakadt volt a háta itt-ott, most pedig hál' Istennek, megvan ami kell neki. És megpróbálta ki-venni a rámból olyan emberket, akiket a történelem helyzetet oda, mint például Maniu Gyula. Hát aztán mi nem vagyunk se gyermekek, se dajkák. Igen sokat hallottunk s mos: kinyitjuk a szelepeket. Mit jelent egy restauráció valamely nép életében? A román népnek Moldovában és Munténiában négy évszázad alatt háromszáz restaurációja volt. S jól mondta valaki: az urak változása — bolondok öröme.

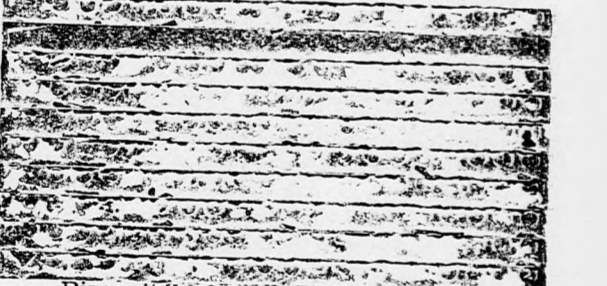
Lupu ezután az alkotmánymódosítás ellen beszélt, majd a párt vezetőségének felfogásbali egységét hangoztatta.

Félháromra járt az idő, amikor Maniu állt a mikrofon elé. Percekig tartó leirhatatlan ünnepléssel és minduntalan megújuló tapsal fogadták a volt miniszterelnököt, aki Mihalachehoz intézett szavaiban mindenekelőtt is leszögezte, hogy Erdély és Bánát teljes egészében és változatlanul a nemzeti parasztpárt mögött áll.

Nacionalizmusunkat — mondotta Maniu — nem könnyed és olcsó szónoklatokkal, hanem komoly munkával és mindenkiel szembeni igazságérzettel akarjuk szolgálni.

Ezután a decentralizáció szükségességéről beszélt, majd az erdélyi nép szabadságszeretét hangsúlyozta ki.

Az erdélyi nép hagyományában két nagy dolog van: a nacionalizmus és a kereszténység. Nemzetiek akarunk maradni.

Bizonyítékképpen, hogy az erdélyiek és bánatiak nem félnek amikor arról van szó, hogy megvédjék nyelvüket, becsületüket és nemzeti méltóságukat. Nem akarunk minden áron forradalmat, mert bizonyítottuk, hogy békés eszközökkel is tudunk változtatásokat kiharcolni. Mi nem türünk diktaturát. Az alkotmány módosítását csak a mi akaratunkból engedélyezzük.

A beszédek sorát Mihalache fejezte be, aki a paraszti állam programját fejtette ki, majd dr. Valer Moldovan mondott köszönetet a vendégeknek. Ezután délután négy órakor a Central étteremben bankett volt, amelyen Mihalache és Maniu tartottak rövid beszédet. Mihalache annak a reményének adott kifejezést, hogy már nem lesz szükség a nemzeti parasztpárt őszi bucaresti nagygyűlésére.

V. POP
modern szobafestő és mázó
Cluj, Str. Berde 2. Épület- és szobafestés modern mintákkal és modern módszerekkel. Különlegességek: Fumriros és színes butorspicelés (dukolás) a legújabb eljárások szerint. Tömegekkel mázolás és fényezés. Elsőrendű kivitel garancia mellett. Olcsó árak.

KULDJE GYEREKEIT A TENGER MELLÉ
Prospektusok és jelentkezések: Dr. Cajal, Str. Anton Pan 38. Bucaresti. Az „Institutul de Fortificare” iskolagyermek (fiúk és lányok) számára dr. Cajal egyetemi m. tanár (bucaresti gyermekkorházi főorvos) és Prof. N. Dutescu (testnevelési tanár) vezetése alatt Carmen Sylván június hó 15-én megnyitja!
Gondos, szülői felügyelet, sport, napfürdő, iszapfürdő tengeri fürdő, strand!

Moses, a németországi elnöke a cionisták és nem működésének alapveit Keren Hajjeszod fontosságú közös munkában.

gészségügyi tanácsos, a zsidó politikai központi szövetség elnökét ezután és nagyhatáritelű a Palesztina-munka és od melett.

g. a német zsidók „Hilf” szentánsa kifejti, hogy iv munkával kell, hogy elta eszmét. Az Agency nem szervezetté kell hogy kó munka szolgálatában. Sajmag, hogy a cionista vezető a németországi zsidóságtól, nek. holott Németországban vóna rájuk.

sor a Council-delegátusok A németországi zsidóságotól a következők fogják képviselni a Council-tanácsot. Agency luzerni tanácskövek (Berlin), dr. Blau (Frankfurt), dr. Bordina (Berlin), dr. (Frankfurt), dr. Otto Hirsch (Wamburg), dr. Mann (Berlin).

ótdelegátust választott meg

Yvonatot mentették bűncselekményt

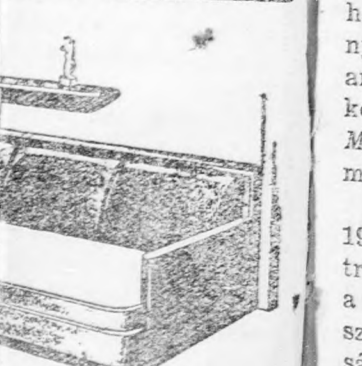
asználják fel családok gyat érintetlenül otthagyták erős késztültséget helyez, hogy a jelentkező tolvartartozhatassák. A hajnali us egyén tünt fel a lopott n. A két ismeretlen olyan gyelgett, hogy biztosra esek. Eppen ezért nem is g teljesjen leleplezik ma- k annyira biztosak vol- a tetteseket fülelik le. bbi nélkül elfogták őket: Sepeteanu Tomát, akik szerint — nyomban beisfosztották ki az aranyt kocsiját.

son a két vádolt a legagadta, mintha valaha is vonatrablásnak még csak Előadták, hogy pusztatörtéztették le őket, ártatettek beismerő vallomást során borzalmasan ösze-

érdekes döntést hozott: „vonatrablót”, miután gy megnyugtató bizonyítkezésében Círcéák bűnös-

Informálás Arad és külföldi magántanulósért. Állandó tanári fel- és bőséges jó ellátás. olgál az igazgatóság.

BUTORGPARTI BRAVOV

emberünk Önnek, felt.

SPORT

A Haggibbor teniszkupaversenye

Cluj, július 1. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor teniszkupaverseny Cluj teniszéletének mindenkor eseménye volt. Ezidén is, mint minden évben, a város legjobb teniszezői indultak a Haggibbor versenyén. Egyesületenként a Haggibbor, Universitatea, Tenis Club és KAC legjobb teniszezői adtak találgatást a versenyen, amely sport szempontból érdekes küzdelmet eredményezett.

A versenyen résztvevő versenyzők közül magasan emelkedett ki Pusztay, aki pompás formában, szép stílusban küzdötte végig a versenyeket — vereség nélkül. Legszebb játékát Gábor (U) ellen mutatta, akit 4:6, 6:2, 6:3 arányban vert. A KAC-ban Kuhn játéka volt kielégítő.

A Haggibbor nem a legszerencsésebb körülmények közt állt ki erre a versenyre. Jakab Elza teljesen formán kívül, Simon Endri indiszponáltan, Erős Csibi és Radó Gyuri tréning nélkül játszott. Erdős Lily egyre fejlődő egészséges stílusban, szép jövőt ígérő játékkal igyekezett a zsidó színeket győzelemre vinni.

A verseny a két napi küzdelem után még nem nyert befejezést, azonban a hátralevő játékok aligha változtatnak az eddig kialakult ranglistán, amely a következő:

1. Tenis Club.
2. Universitatea.
3. Haggibbor.
4. KAC.

A verseny (amely minthogy a város legjobbjai foglalta magában, nagyobb érdekelt érdemelt volna meg) eddig lejátszott eredményei:

Universitatea—KAC 6:1

Gábor—Benedek 6:0, 8:6.
Grad—Balázs 6:4, 6:2.
Ternovicin—Gábor Dóra 4:6, 6:2, 6:2.
Hossu Zoe—Husz 6:3, 6:1.
Gábor, Metianu—Benedek, Kuhn 6:1, 6:2.
Hossu, Gábor—Gábor, Benedek 6:3, 6:3.
Kuhn—Jasinschi 6:8, 6:1, 6:3.

Tenis Club—Haggibbor 4:2

Pusztay—Simon 6:2, 6:3.
Wartenberg—Radó 4:6, 6:3, 6:3.
Barabás—Jakab Elza 6:1, 6:1.
Pusztay, Wartenberg—Radó, Erős 6:4, 6:2.
Erős—Broser 6:3, 4:6, 6:2.
Erdős Lily—Baatzné w. o.

Haggibbor—KAC 4:3

Radó—Kuhn 6:3, 6:4.
Erős—Dunky 6:2, 9:7.
Erdős—Husz 6:2, 6:0.
Erdős, Erős—Andrásovszky, Kuhn 8:10, 6:3, 6:3.
Benedek—Simon 2:6, 6:3, 8:3.
Gábor Dóra—Jakab Elza 1:6, 6:4, 6:4.
Benedek, Kuhn—Simon, Erős 6:2, 4:6, 6:1.

Tenis Club—Universitatea 5:2

Pusztay—Gábor 4:6, 6:2, 6:3.
Barabás—Ternovicin 7:5, 7:5.
Wartenberg—Jasinschi 6:3, 6:4.
Pusztay, Wartenberg—Gábor, Metianu 6:2, 6:2.
Barabás, Pusztay—Hossu, Gábor 6:1, 6:2.
Grad—Broser 6:3, 6:4.
Hossu—Löwné 6:2, 6:2.

Universitatea—Haggibbor 3:1

Grad—Erős 7:5, 6:4.
Ternovicin—Jakab 6:4, 6:2.
Gábor, Metianu—Radó, Erős 7:5, 6:2.
Erdős Lily—Hossu 6:3 w. o.

Tenis Club—KAC 3:0

Broser—Dunky 6:2, 5:7, 6:3.
Wartenberg—Kuhn 6:1, 3:6, 6:3.
Pusztay, Wartenberg—Benedek, Kuhn 6:4, 6:4.
A versenyek még tartanak. (—)

Élcsapatok veresége a Nemzeti Bajnokságban

Cluj, július 1. (Az Uj Kelet tud.) A pár hét óta szünetelő Nemzeti Bajnokságban vasárnap a küzdelmek újra megkezdődtek. A forduló csaknem valamennyi eredménye meglepetés.

Timisoara, Venus—Ripensia 1:0 (0:0). A győztes gól a második félidő közepén esett. Szerencsés győzelem. A mérkőzés után a timisoarai közönség a Venus játékosait, sőt a bucaresti Xifandót is, aki egyébként kitűnően vezetett, inzultálta.

Bucuresti, Gloria—CFR 5:4 (3:2). Meglepetés. Ignatiu (2), Barbu, Mercican, Mercea, illetve Barbu II, Medve, Attila és Georgescu lőtték a gólokat.

Bucuresti, Juventus—NAC 1:0 (0:0). Nagy meglepetés a NAC veresége. A győztes gól Dragomirescu 11-eséből esett. A NAC fáradtan játszott.

Oradea, AMTE—Crisana 1:1 (1:0). Az AMTE öngól révén jut vezetéshöz, amelyet Nagy Ödön egyenlített.

Bucuresti, Unirea Tricolor—Kinizsi 4:4 (3:2). Egyenlő erejű ellenfelek küzdelme.

A nemzeti bajnokság állása:

1. Ripensia	21	13	4	4	65	34	30
2. NAC	21	13	1	7	47	27	27
3. Venus	18	11	1	6	46	33	23
4. Universitatea	19	11	1	7	32	27	23
5. Kinizsi	21	9	5	7	57	53	23
6. Crisana	20	8	5	7	41	43	21
7. Gloria	21	7	6	8	43	55	20
8. Romania	18	7	4	7	28	33	18
9. CFR	20	8	1	11	38	47	17
10. Unirea Tric.	20	5	6	9	33	50	16
11. Juventus	19	5	4	10	27	40	14
12. AMTE	20	1	4	15	22	48	6

B) Liga selejtezők

Braila, Dacia—Unirea HTV 2:1 (0:1).

Petroseni, Jiul—Phoenix 3:1 (2:1).

Arad, AAC—Craiovan 3:1 (1:0). Botránys mérkőzés.

Carei, Victoria—Ceramica 3:0 (2:0). A Victoria lekerült a B) Ligába.

Brasov, IAR—Vitrometan 2:0 (0:0). Az IAR bekerült a B) Ligába.

Brasov, Ivria—Suburbii 1:1 (1:0). Brasovban a jövőben csak hat együttes játszik az elsőosztályban. Ennek selejtezőjében az Ivria az 1:1-es eredmény következtében bentmarad.

Baráságos mérkőzések

Cernauti, Az Universitatea együttese két napos vendége volt Cernaútinak. Első napon a Makabival játszott, amelyet 1:0-as félidő után 2:1-re győzött le. A második napon a Dragos Voda ellen 4:3 (3:1) arányban győzött. Az U győztes gólját a második félidő 44. percében Orza lövette, akit ezután a hazai csapat Smidt nevével játékosra lerugott. Orzát kórházba szállították, ahol azonban megállapítást nyert, hogy csak külső sérülést szenvedett.

Lausanneban a vivó európbajnoksági versenyeken csapatban első helyen Magyarország végzett 3 győzelemmel, 2 olaszország 2 győz. 3. Németország 1 győz. 4. Franciaország 0 győzelemmel. Az egyéni kardvívásban nagy meglepetésre Kabos hatodik helyen végzett. Ehhez tudni kell azonban, hogy a magyar versenyzők közötti aszókat Jekelfalusi zsüri elnök vezette. Eredmények: 1. Gerewich 8, 2. Rosztovich 7, 3. Rajcsányi 7, 4. Gaudini olasz 6, 5. Marzi olasz 6 győz. 6. Kabos 5, 7. Berczely 2, 8. Pinton olasz 2, 9. Maszlay 1, 10. Montano olasz győzelem nélkül.

Berlin, Maermayer Gizella saját diszkoszvető világrekordját 46 m 10 cm-re javította.

KÖZGAZDASÁG

Huszonöt százalékos óvadékot követel Magyarország a román faexportőröktől

Az erdélyi fatermelők és fakeseresedők körében nagy feltűnést és aggodalmat keltett a magyar kereskedelmi kormány ama rendelkezése, mely szerint azok a romániai faexportőrök, akik a magyar piacra szóló importengedély birtokába jutottak, a leszállítandó mennyiség értékének 25 százalékát óvadék címén letétbe kell helyezni a Magyar Nemzeti Banknál, annak biztosítására, hogy az engedélyezett mennyiséget ténylegesen is szállítják.

Németország 44 százalékos felárral sújtja a román kivittel?

Zürich. Tözsdei körök információi szerint német hivatalos helyen azzal a tervvel foglalkoznak, hogy 44 százalékos felára téptessenek életbe a romániai árukivitelre, megtorlásul az új román külkereskedelmi rendszer által bevezetett 44 százalékos valutafelárral. Amennyiben a német kormány ezt a retorziós tervét ténylegesen megvalósítja, az a Németországba irányuló román kivittel teljes megszűnését és az által a két állam közötti külkereskedelmi kapcsolat felbomlását jelenti. Ne felejtkezzünk meg ugyanis arról, hogy míg a román 44 százalékos devizafelár minden külföldi árut egyaránt sújt, addig a német 44 százalékos felár csak a romániai árut fogja megdrágítani.

Százmillió behajthatatlan vámhivatalok. A vámhivatalok most készítettek el esedékes forgalmi statisztikákat, amelyekből többek között az is kiderül, hogy az erdélyi vámhivatalok több százmillió lejre rugó vámhivatalokat tartanak nyilván, noha ezek behajthatatlanságáról meggyőződtek. Így például egy erdélyi északi megye vámhivatala 85 millió lei behajthatatlan és régen leírásra váró vámhivatalot tüntet fel statisztikájában.

Háromszázmillió lejbe kerül az Astra vagongyár átköltöztetése. Az Astra-Unió vagongyáraknak a Brasovba való áthelyezési előmunkálatai megkezdődtek és a gyárak szakértői már Brasovban tartózkodnak a munkálatok irányítására. Az új gyár átköltöztetésének ideje alatt, ami körülbelül egy évet fog igénybe venni, az Unió vagongyár megkettőzött kapacitással fog dolgozni, hogy a vasút megrendeléseinek az egyesült vagongyárak elegendő számú készlettel rendelkezzenek. Szakértői vélemény szerint a két vagongyár összeolvastása, az átköltöztetés és az új épületek építése mintegy 300 millió lejt fog felemészteni. Az Astra aradi gyárában hírek szerint egy francia autógyár fog üzemeltetni, míg az Unió satumarei gyárépületeit a nemzetvédelmi minisztériumnak ajánlották fel.

A román-jugoszláv kereskedelmi szerződést, amely most járt le, további hat hónappal meghosszabbították. A kereskedők július 20-ig kérhetnek konverziós egyezséget. A konverziós törvény értelmében azok a kereskedők, akiknek követeléseiket adósaiktól legalább 15 százalékban konverzió alá esnek, konverziós egyezséget köthetnek hitelezőikkel, ha adósaikra vonatkozólag a konverziót elfogadják. A hitellelét újjászervezéséről szóló újabb törvény alapján az ily jellegű konverziós kérések benyújtásának határideje július 20-án jár le.

Kereskedőknek minősítette a timisoarai adókövető bizottság az iparosok egy részét. A timisoarai adókövető bizottság a kisiparosok egy jelentékeny hányadát mint kereskedőket adóztatta meg, azzal az indoklással, hogy az illető iparosok vevőket is kiszolgálhatnak. Egyébként ez a felfogás nemcsak a Bányász fővárosában, hanem egész Erdélyben érvényesült a kisiparosokkal szemben.

44 százalékkal emelkedtek a nemzetközi szállítási díjtelek. A 44 százalékos devizafelár életbeléptetésével kapcsolatban a bucaresti nemzetközi szállítási vállalatok fölmondották mindazon megállapodásaikat, amelyek a devizafelár életbeléptetése, tehát június 11-ike előtt kötöttek üzemfelekkel. A fővárosi szállítási vállalatok a külföldi szállítókra nézve 44 százalékkal emelték díjtételeiket. A komplett vagonokra és a dunai szállítókra nézve a szállítási vállalatok nem léptették életbe egységes árakat.

Brasov, ACFR—Kinizsi (Timisoara) 5:2 (1:1). Vasárnap.
Satmar, Olimpia CFR—PTT Oradea 9:1 (3:1).
Dicioanmartin, Sticla—KAC 3:2 (1:0).
Tg-Mures, Gloria CFR Galați—MSE 2:1 (0:1).
Reghin, Gloria CFR Galați—Victoria 1:1 (1:0).
Timisoara, TMTE—TAC 3:2 1:0).

Külföldi eredmények

Cseh csapatok győzelme a Közép-Európa Kupában

Cluj, július 1. A Közép-Európa Kupa második fordulójában négy mérkőzést játszottak, amelyek a következő eredményeket hozták: Budapest, Juventus—Hungária 3:1 (0:0). A Hungária sokat támadott, akciót azonban nem kísérté szerencse.
Brünn, Zsidonice—Ferencváros 4:2 (2:0).
Prága, Sparta—Fiorentina 7:1 (2:0).
Prága, Slavia—Austria 1:0 (1:0). Szombaton.

Stockholm, Svédország—Németország 3:1 (1:0).

Amsterdam, Magyarország—Hollandia 3:2 (2:1). Harmincezer néző előtt a tartalékolt magyar labdarugóválogatott nehezen győzött.

Lausanneban a vivó európbajnoksági versenyeken csapatban első helyen Magyarország végzett 3 győzelemmel, 2 olaszország 2 győz. 3. Németország 1 győz. 4. Franciaország 0 győzelemmel. Az egyéni kardvívásban nagy meglepetésre Kabos hatodik helyen végzett. Ehhez tudni kell azonban, hogy a magyar versenyzők közötti aszókat Jekelfalusi zsüri elnök vezette. Eredmények: 1. Gerewich 8, 2. Rosztovich 7, 3. Rajcsányi 7, 4. Gaudini olasz 6, 5. Marzi olasz 6 győz. 6. Kabos 5, 7. Berczely 2, 8. Pinton olasz 2, 9. Maszlay 1, 10. Montano olasz győzelem nélkül.

Berlin, Maermayer Gizella saját diszkoszvető világrekordját 46 m 10 cm-re javította.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, kedden nagy dupla műsor 15 és 20 lejés helyárakkal: Szenzáció előjáték: A muzsika balladája. Lillian Harvey éneklő a legsikerültebb hangosfilmjeinek slágerrel. I. Premier: Malek a gangszterek között. Malek kettős főszereplésével, első Európában készült franciául beszélt filmje. II. A mesebeli herceg. Főszerepben: Gustav Fröhlich. Előadások kezdete: Malek 3, 6, 9 órák. A mesebeli herceg: ¼5, ¼8, ¼11 órák.

Az OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Kedden, szerdán: A szerelem korbácsa. Főszerepben Charles Laughton Csütörtök-től: Dr Mabuse végredele. Igazalmas bíróügyi történet. Főszereplők: Beregi Oszkár, Gustav Diessel, Kamilla Spira. Jön: Mamba.
Szerdától: NANA. Zola regénye után. Fősz.: Anna Sten.

SZINKÖR MOZGÓ MŰSORA:

(A leghűvösebb nyári mozgó)

Kedden utóljára, közkívánatra: PÉTER. Gaál Franciska legnagyobb sikerű vígjátéka. Előtte: Sily Simfónia és Micky Maus. Előadások: 3, 5, 7, 9 órák. Helyárak: 10 és 17 lej.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Két filmsoda: I. Egy szép asszony regénye. A szenvedélyes szerelem filmje. Lil Dagher, H. Reimann, II. Az éjszaka lovagjai. Harry Frank-kal. Helyárak: 7 és 10 lej. Előadások kezdete: 3, 6, 9 órák.

APRÓ HÍRDETÉSEK

Hugom részére, aki hozománnyal és önálló keresettel rendelkezik, házasság céljából keresném 40 év körüli disztigvált, nemeslelt üriember, esetleg övezgyember ismeretséget. Csak komoly gondolkodású férfiak levelett kérem „ELÖNYÖS HÁZASSÁG” jellegére a kiadóba.

Megfelelő ismeretség hiányában ezután keresek intelligens, házias, szép, 200.000 lej hozománnyal rendelkező leányom részére 35—40 éves jömegejelenésű, kifogástalan jellemű kereskedőt vagy tisztviselőt férjnek. Csak teljes című levélre válaszolok. Megkeresést „Komoly ügy” jellegre a kiadóba kérek.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetítő székességi összeköttetéssel rendelkező „Mirea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Férfi tisztviselő keres lakótársat kellemes, különbözőjárta butorozott szobához. (Fürdőszobahasználat). Értekezni: Török Mária Str. Stroescu 11a, délután 2¼—4-ig, este 8—9-ig.

Ein Lehrling wird aufgenommen ער זאל זיך פאסטענען. Mode und Manufakturwaren, Abraham Schlesinger, Sibiu.

Jókarban levő, használt nagy „Remington” írógép olcsón eladó, megtekinthető d. u. 1—3-ig Eötvös-u. 25. Str. G. Berthelot 25.

Önálló magyar levelező, szerény fizetéssel azonnal állást kap. Esetleg teljes ellátást. M. T. jelleg.

Két szoba, eddig orvosi rendelő, kiadó. Memorandumi 6.

Ügyes, fiatal borkereskedőseged küldje be ajánlatát. Mauritiu Klein et Co. borkereskedő, Gherla.

Keresek teljes gyakorlattal bíró óras segédet állandó alkalmazásra. Ekszerjavításhoz értő előnyben részesül. Az üzlet szombaton zárva. Drummer Albert, Hateg.

Vidéki üzlet keres azonnali belépésre rakárkezelésben jártas fiatalembert, ki apróbb teendők végzését is vállalná. Szombat megtartásával. Írásbeli ajánlatok a kiadóba, „Szerény igényű” jellegre.

Kirándulóknak, utazóknak, a híres vásárhelyi sonka, felvágottak, szalámi naponta frissen. Téli szalámi hosszabb utra. Sajtok, vaj, tejtermékek. Viszonteladókak kedvezmény. פארש פארש Pardess, élelmiszer lerakás Cluj, Piata M. Viteazul No 1.

Mi mi

Nyolcezer emb

Bucuresti, július 1. Nagygyűlést a beszárt Uniunea Agrara pártja összehívott. Beszéltek a mezőgazdasági érdekek védelméről. Beszéltek a mezőgazdasági érdekek védelméről. Beszéltek a mezőgazdasági érdekek védelméről. Beszéltek a mezőgazdasági érdekek védelméről. Beszéltek a mezőgazdasági érdekek védelméről.

Az arabok szá

90.000 tu

Jeruzsálem, július 1. nagy jelentésű szíriai mandátumbizottság július 1-én a palesztinai területének 16.25, 26.68 haláleset jutott 1 letések száma ugyane dőknél 1000 ember utá nyeknél 33.55, a mohá volt. A természetes sz 2 fűnl 1000 ember u nyeknél 17.31, a mohá vagyis a zsidók term arára a születések al caizozási számarány 1 ér a legnagyobb, nag

A cluj a nag

Százereket kerestel

Cluj, július 1. (Az oradeai téparancsnok a multkor megirtuk — előtt feljelentés érkezéssel szemben a törtennek már hosszú jelenlést különösen az főnöke, Tocilescu Ghe lenő, de azt is lentő, hogy a főhadna akik segítségére volta A cluji katonai ügyés latot az ügyben. Negy ügyész utazott le kezdte meg a kihalg főhadnagyot letartózt mozás során gyau pékmestere, Jeleriu A gyüket tartóztatták őket a cluji katonai A kihallgatások során Tocilescu főhadnagy liztet szállító malmo dők is. Ezek ellen szin akiket azonban polgá kérdőre.

Tegnap reggel kile mu érdeklődő jelenlé tárgyalást Buculescu gulescu őrnagy képvis hogy a pert helyezel ságokhoz, mert a katon tettek a per letargya azonban visszautasitja fogást és elrendeli a A vádiratból kiderül,

ESTE EGY

Mi mindent ígért Argetoianu a parasztnak?

Nyolcezer embert gyűjtött össze beszarábiai gyűlésére Argetoianu

Bucuresti, julius 1. Vasárnap tartotta nagygyűlését a beszarábiai Sguritában az Uniunea Agrara pártja, 8000 ember előtt beszélt Argetoianu, aki hangsúlyozta a mezőgazdasági érdekek fokozottabb védelmének szükségét. Beszarábiai útjában mély hatást gyakorolt reá az ottani lakosság szorgalma és józansága. Szót emel az erőszakos adóbehajtások ellen. A szabad devizaforgalom mellett foglal állást, az állam szükségleteire az exportból származó devizák 30 százaléka szükséges és ezt az exportőrök szívesen adják, ha nem zaklat-

ják őket. A gazda nem ítéhető el arra, hogy nevéstéses áron adja el termékeit, amikor egyes eszközök ára állandóan emelkedik. A mezőgazdasági termelés rentabilitása végett egészséges pénzügyi politikára van szükség. Argetoianu így fejezte be beszédét: Menjtek haza azzal a tudattal, hogy fölöttem és mindazok fölött, akik politikát csinálnak létezik egy akarat, amely csak jó kíván: a király az, aki ismeri a ti szükségleteiteket és aki jobb napok reményét és kezességét képezi.

Az arabokénál is nagyobb a zsidók szaporulati arányszáma Palesztinában

90.000 turista látogatta meg 1934-ben Palesztinát

Jeruzsálem, julius 1. A palesztinai kormány jelentése szerint, melyet a népszövetségi mandátumbizottság elé terjesztett, 1934-ben a palesztinai zsidóknál 9.53, a keresztényeknél 16.25, a mohamedánoknál 26.68 haláleset jutott 1000 emberre. A születések száma ugyanezen idő alatt a zsidóknál 1000 ember után 30.21, a keresztényeknél 33.55, a mohamedánoknál 46.56 volt. A természetes szaporulat így a zsidóknál 1000 ember után 20.68, keresztényeknél 17.31, a mohamedánoknál 19.88. Nagyis a zsidók természetes szaporulata számára a születések alacsony számának, a halálozási számarány legkisebb volta folytár a legnagyobb, nagyobb, mint a kereszt-

tényeké és nagyobb, mint a mohamedánoké. Ugyancsak a kormány jelentéséből tűnik ki, hogy 1934-ben a palesztinai iskolákat 40.088 mohamedán gyermek (köztük 8.165 leány) 17.454 keresztény (köztük 8.368 leány), 44.829 zsidó (köztük 21.585 leány) és 625 másfelekezetű gyermek látogatta. 1934-ben 90 ezer turista látogatta meg Palesztinát. Az ipari fejlődésről szólva a kormány jelentés kimutatja, hogy 1934-ben másfél millió fontot ipari vállalkozásokba, két és fél millió fontot ültetvényekbe, hatmillió fontot építkezésekbe investáltak.

A cluji hadbíróóság megkezdte a nagyszabású katonai lisztpanama tárgyalását

Százezreket kerestek azon, hogy élvezhetetlen kenyeret kapott a legénység

Cluj, julius 1. (Az Uj Kelet tud.) Az oradeai téparancsnoksághoz — mint már a multkor megírtuk — négy hónappal ezelőtt feljelentés érkezett, hogy a katonai ételmezési osztályon nagyobb visszaélések történnek már hosszú hónapok óta. A feljelentés különösen az ételmezési osztály főnöke, Tocilescu Gheorghe főhadnagy ellen szólt, de azt is hangzottatta a feljelentő, hogy a főhadnagy társai is vannak, akik segítségére voltak a visszaéléseknél. A cluji katonai ügyészség indított vizsgálatot az ügyben. Negulescu őrnagy, királyi ügyész utazott le a helyszínre és kezdte meg a kihallgatásokat. Tocilescu főhadnagyot letartóztatták, majd a nyomozás során gyanu merült fel a sütőde pékmestere, Jeleriu Agustin ellen is. Négyüket tartóztatták le és átszállították őket a cluji katonai ügyészség fogházába. A kihallgatások során aztán kiderült, hogy Tocilescu főhadnagy kezére játszottak a lisztet szállító malmok és gabonakereskedők is. Ezek ellen szintén vizsgálat indult, akiket azonban polgári bíróságok vonnak kérdőre.

hadnagy, mint az ételmezési osztály főnöke éveken keresztül élvezhetetlen kenyeret szállított a közlegénységnek és a liszt minőségénél horribilis összegeket takarított meg. Így kiderült, hogy a főhadnagnak 505 ezer 909 lej betéte van a Postatakarékpénztárnál, a katonai takarékpénztárban 41 ezer lej és ugyanakkor költséző életmódot folytatott és szórta a pénzt. Többek között egyik hölgyismerősét egy alkalommal 66 ezer lej készpénz ajándékkal lepte meg. Kiderült még a vádiratból, hogy a főhadnaggyal összejátszottak a lisztet szállító cégek is, többek között a Cooperative Crisul oradeai cég is. Hozzájárult ahhoz, hogy az előírt lisztminőségénél jóval silányabb minőséget szállítottak. Ennek ellenére jöminőségű liszt leszállításáról állították ki a jegyzékeket. Az árkülönbséget pedig megosztották. Vádat emeltek az oradeai katonakórház két gyógyszerésztiszte Lenghel kapitány és Voisa főhadnagy ellen is, akik analizálták a liszt összetételét és nagyobb összeg ellenében jobb véleményt adtak le a lisztről, mint ami a valóságnak megfelelt. Mint bünségédi bünrészes vád alatt van a pékmester is, aki tudott a machinációkról és nem tett jelentést azokról. Tocilescu főhadnagy, Voisa főhadnagy és a pékmester tagadták bűnösségüket mai kihallgatásuk során. Tocilescu azt vallotta, hogy nem követett el visszaélést, jó kenyeret adott a katonáknak. Az elnökek arra a kérdésre, hogy miért irt alá beismerő vallomást a vizsgálóbíró előtt, a vád-

lott kijelenti, hogy nem olvasta el a jegyzőkönyvet, amit aláírt. Voisa gyógyszerész főhadnagy azzal védekezett, hogy az analízis elkészítésekor kötelességét teljesítette és csak annyi pénzt fogadott el, amennyit a szabály előír. Ezekről a pénzekről nyugtát adott. Jeleriu pékmester pedig tagadja, hogy tudott a dolgokról. Kijelenti, hogy ő naponta elvégzte a rá kiszabott munkát, de a visszaélésekről nem tud.

— Hát azok a pénzek, amiket a malmsoktól kapott — kérdezi az elnök. — Azt a katonáknak osztottam szét — feleli a vádlott. Lenghel kapitány ezzel szemben beismerte, hogy pénzeket fogadott el a hamisan elkészült liszt-analízisért. Számos tanút hallgatnak ki ezután. Több oradeai ezredest, majd Katz malom-

tulajdonost és a Cooperative Crisului igazgatóját.

Katz nem ismeri be, hogy része volt a visszaélésekben. Amire elnök megkérdezi, hogy miért tett beismerő vallomást a rendőrségen. Katz azt felelte, hogy abban az időben, amikor őt a rendőrségen kihallgatták, halt meg ugyanott Minszki Lajos ifjumunkás és ezért félelmében tette a beismerő vallomást.

Mircea Georgescu védő: Valóban akkor halt meg Minszki a rendőrségen. Negulescu ügyész: Erről ne beszéljen, ez nem tartozik ide. Különben is Minszki hűlés következtében halt meg. Georgescu: Igaz. A tanúk kihallgatása után a tárgyalást kezdő reggelre napolták el, amikor sor került a perbeszédre.

Fegyveres merényletet követtek el a bihormegyei liberális párt egyik exponense ellen

Oradea, julius 1. (Az Uj Kelet tud.) Titokzatos körülmények között történt fegyveres merénylet tartja igazalomban tegnap óta az Oradea környéki Ceiza községet. A merénylet áldozata Mandra Gyula községi igazgató-tanító, aki tagja a megyei tanácsnak és évek óta ismert exponense a bihormegyei liberális pártnak.

Tegnap este az igazgató-tanító barátai társaságában szórakozott. Az éjjeli órákban tért haza. Kinyitotta a lakást, majd felgyújtotta a hálószobája villanyát. Ezután odalépett az ablakhoz, hogy az ablakfüggönyt felhuzza. Abban a pillanatban, amikor a függönyhöz nyult, hangos dörrenés ráta meg az ablak előtti térséget, majd gölyő süvített be az ablakon, amely először az asztalon lévő virágvázát zuzta

szét, majd visszapattanva az ablaknál álló Mandrat súlyosan megsebesítette a jobb karján és a fején.

A lövés zajára betódultak a lakásbeliek és a szomszédok. Az erősen vérző igazgatót azonnai beszállították az oradeai kórházba, ahol operációt hajtottak végre rajta. Megállapították, hogy a kar sérülése súlyosabb, sőt lehetséges, hogy jobb karját amputálni kell. A vizsgálat során az igazgató szobájában megtalálták a gölyőt, amelyből megállapították, hogy vadászfegyverből származik. Azt azonban eddig még nem sikerült tisztázni, hogy miért és ki követte el a merényletet? Valószínűnek látszik, hogy politikai ellenfelek bosszúból akarták eltenni láb alól az igazgató-tanítót.

Szinkör Mozgó **Gál Franciska** Szinkör Mozgó
Kedden utoljára látható PÉTER c. szenzációs filmjében. — Szerdán: NANA.

Őszre már építik a cluji jesiva házát

Dej, Gherla és Satu-Mare zsidói lelkesedéssel csatlakoztak a jesiva-akcióhoz. A kuratórium elnöke Adler Jenő lett

Cluj, julius 1. Glasner Akiba cluji ortodox főrabbi jesivaakciója a nagy ügysző méltó eredménnyel fejlődik. A jesiva az ügy vezetése kuratóriumot szervezett, amelynek vezetését Adler Jenő vállalta. A kuratórium a jesiva épülete számára telket vásárolt, amelyen az ősi hónapokban előreláthatólag megkezdni az építkezéseket. Az épület Ohlbaum és Strasser tervei szerint készül az ortodox zsidó templom közelében. Az alapkövetétel ünnepségeit már a nagymiszepek előtt meg lehet tartani.

satumarei zsidóság egyik vezető tagja a következő tudósításban számol be nekünk: „Erdély fővárosából, Clujról újra kiindult a zsidó szellem megújulásának jelszava. Glasner Akiba, a cluji orth. izr. hitközség tudós főrabbija személyesen állott annak az akciónak élére, amelynek célja állandó ott-hont építeni a Chaszam Szófer talmudiskolának, hogy az méltó hivatását zavartalanul kifejthesse. A főrabbi kilépett az állásával járó rezerváltságból és személyesen hordja össze a nagyszerű terv megvalósításához szükséges téglákat. Utja városunkba is vezetett, ahol a főrabbi néhány napot töltött. Városunk, amely mindenkor híres volt a kitűnő tudósok vezetésé alatt állott jesiváknak, ahol tehát a jesivák támogatása már beidegzett zsidó kötelesség, a főrabbi urat a legnagyobb lelkesedéssel és megértéssel fogadta. Glasner Akiba főrabbi előtt megnyiták a szivek és a zsebek és a sátmari zsidóság legjobbjai örömmel állottak a szent cél szolgálatába.”

A főrabbi folytatni fogja akcióját és reméli, hogy más városokban is hasonló megértést fognak tanúsítani az ügy iránt. A jesiva kuratóriuma ezután is hálával és köszönettel adózik mindazoknak, akik adományaikkal hozzájárulnak ahhoz, hogy a Chaszam Szófer után elnevezett jesiva igaz zsidókat neveljen.

40 ÉV OTA

Dr. GRÜNWARD SANATORIUMA

Sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti osztályokkal, mérsékelt és általán árakon.
Legmodernebbül berendezett Röntgen- és vegyi laboratóriumok.

Belgyógyász-diagnosztikai és dietés osztály. Szabad orvosválasztás. — Klinikai osztály napi 8 pengő.

Rádium-kezelés

Budapest, Vilma Királyné-ut 11-15 Telefon J. 462-59.

ESTE EGY **GRAIN DE VALS** Meghalt a fogyaszt

Istenkeresők a Kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

ÍRTA: SCHÖN DEZSŐ

(11)

Reb Majse Teitelbaum nagy sulyt helyezett arra, hogy fia a maramuresi rabbinátus élére kerüljön, mert időközben a chaszidizmus más oldalról is erősödött. Maramuresben a Hágerek család hódított, Munkácson Reb Elimelech Sapira egy új chaszid dinasztianak vetette meg az alapját, Olaszliszánk egyik tanítványa, Reb Hersel Friedmann verte fel sátrát és a hívők Galicia felé is orientálódtak. Közben érezhetővé vált a határmenti Szandic hatása, ahol Halberstam rabbi a Teitelbaum-féle csapásokon haladva, új centrumot állított fel. Reb Jechezkel Paneth, előbb tarcali, majd erdélyi országos rabbi ugyancsak kacérkodott a chaszidizmus-sal. A galíciai rabbik mindennapos vendégek kezdtek lenni Magyarországon s a mozgalom, melyet ő indított el, rohamosan terjedt.

A harmincas évek elején különösen nagy lendületet vett a chaszidizmus, mert a lengyel szabadságharc leverése után újra megindult a keleti zsidók vándorlása. A határhoz közel fekvő Bereg, Zemplén, Ung, Sáros és Maramures megyékben újabb és újabb lengyelországi zsidók tüntek fel, úgy hogy a végén hatósági intézkedésekkel kellett a további bevándorlást megakadályozni. Ezek a zsidók kivétel nélkül mindannyian a chaszidizmus hívei voltak. Reb Majse Teitelbaum nagy sulyt helyezett arra, hogy fia a maramuresi rabbinátus élére kerüljön, mert ezt a megítélését úgy geográfiai fekvésénél, mint a lakosság hajlamainál fogva egy chaszid rezidencia számára a legmegfelelőbb helynek tartotta.

Csak hogy Maramures már nem volt szabad talaj. A koszovi familia megvetette a lábát s igazán harcedzett embernek kellett lennie annak, aki velük akart megbirkózni.

Alig, hogy Reb Luzer Niszen elfoglalta a maramuresi rabbi-széket, kitört a harc. A szerény és zárkózott ember elkeseredett. Mit akarnak tőle a koszovi chaszidok? S mit akarnak a tösgyökeres sighetzi zsidók? Talán észükbe jutottak azok a régi, boldog idők, amikor még nem volt rabbijuk és élhettek a maguk módján pásztor nélkül és szabadon? Nem baj, ő szívesen elmegy, neki kezdettől fogva nem volt inyére ez a dolog, nem akar fölösleges lenni. A szíve mélyén egy kicsit örül is, hogy így alakultak a dolgok. Ő már az első hetekben otthagya volna sighetzi állását, csak a Teitelbaum-hívek és apja intésére maradt továbbra is Maramuresben.

A háború lángjai magasra csaptak és a küzdő felek mindjárt a lelegején hatósági segédletet akartak igénybevenni. Mi volt a háboruszkodás oka? Látszat szerint a rabbi magas fizetése, a valóságban azonban egyáltalán nem adták ki a rabbi fizetését.

„A Káhn-familia — írta a rabbiellenes párt az alispánsághoz benyújtott ugynevezett „eszedő levél”-ben — hevenyében a sátoraljaujhelyi rabbi fiát hozta el Lengyelből, kinek a maguk hasznukra esztendői fizetését ezerkétszáz forintban szabták ki és emellett pompás, drága kvártélyt is béreltek neki. Beiktatására az apját is nagy költséggel hozták le. A sátoraljaujhelyi rabbi fortélyos mesterkedésére — ámbár fia teljességgel nem alkalmas a rabbinárságra és soha pap nem is volt — aláírták magukat egy néhányan. S most már azzal a jussal, hogy némelyek befogadták — a 2627 forintra felmért toleranciális taxa mellett — az ő drága bérelve más szegényeket is meg akarnak terhelni. Holott, amikor a tolerancia is csak 1500 forint volt, 300 forintnál többet nem fizettek a rabbinárnak. Ennél fogva: nehogy egy szük esztendő a rabbinárnak tett haszonlatlan költségek és pazarlások által a vagyonában megfogyott zsidóságot végső inségre juttassa, nehogy ezáltal a felséges királyi kincstár is károsodjon és végül nehogy a rabbinár színlelt buzgótsága vallásos szakadásokat szüljön, kérjük annak eredeti helyére való visszaállítását.”

A koszovi udvar nem nézte jó szemmel a Teitelbaumok maramuresi terjeszkedését, mert a maramuresi rabbi-székben egyik hívét és tanítványát, Reb Joszef Sternt, az elhalt rabbi vejét szerette volna látni. A rabbi-állás nem volt ugyan a Hágerek kenyeré, de a koszovi központ nem volt elegendő: szükség volt egy maramuresi adminisztrátorra. A koszovi udvarnak különösen az fájt, hogy egy Teitelbaum jött be abba a birodalomba, amelyik az övé. S hogyan jött be? Puccszterien, anélkül, hogy megkérdezték volna a koszovi rebét, hogy beleegyezését adja-e, vagy sem. Presztizs-kérdés lett a maramuresi rabbi-szék és a koszovi udvarnak kétszerezesen fájt, hogy Reb Luzer Niszen Teitelbaum áll a maramuresi rabbinátus élén, míg a koszovi udvar bizalmi embere, Reb Joszef Stern csak a rabbi-ülnök alárendelt állását tölti be.

Nem Reb Luzer Niszenen mulott, hogy maramuresi működésén kevés áldás volt. Ő minden tőle telhetően elkövetett, hogy a maramuresi zsidók erkölcsi és szellemi színvonalát emelje. Különösen kezdetben iparkodott

erősen. Nehéz volt a tere, mert nem voltak tanházak. Nem voltak zsidó intézmények, nem volt Maramuresben nyomda és eltekintve attól, hogy a megye a zsidó szellemi centrumoktól el volt vágva, a lakosság csakis apró, anyagias ügyei iránt tanusított érdeklődést. Első levele, melyet apjának küldött Ujhelybe, csupa panasz és keserű szemrehányás volt. „A hitközségi ügyek — írja — el vannak hanyagolva. Kezembe akartam venni a dolgot és az elmúlt vasárnap magamhoz hívtam az előjáróságot. Elküldtem a sámeszt, aki a piactéren találta az előjárósági tagokat. Szép idő volt, süttött a nap és a piactéren a tél folyamán felgyülemllett pocsolólyak gőzölgtek. Az előjárósági tagok meztelenül feküdtek a pocsolólyában, ott feküdtek sokan mások is. A tagok pipáztak, nem hallgattak a sámesz unszolására, nem volt kedvük kibujni, hogy hitközségi ügyekben tárgyaljunk.”

Reb Luzer Niszen megalapította a Szentgyuletet, komoly alapszabályokat készített, de széthúzás és kicsinyesség jellemezte az egyet működését. A Chevra bevezette azt a szokást, hogy minden évben vacsorát adott és ezen a vacsorán minden tag egy tál mazsolás rizskását kapott. Az első gyűlésen, amikor a vacsora ügye került szőnyegre, az új gondnok úgy intézkedett, hogy ellenfele, aki a választásnál riválisa volt, ne vehessen részt az egyleti vacsorán, de ha mégis részt venne, ne adjanak neki mazsolás rizskását. Majd az első elszámolásnál kiderült, hogy a vaskezü gondnok az egyleti pénztárt összetévesztette a saját kasszájával és az elszámolás után a Chevra készpénz vagyonával „adós maradt.”

A maramuresi zsidók nem szerezhettek, de talán nem is akarták tudomást szerezni arról, hogy az ország többi részeiben felvilágosodott szellemű vezérek a zsidóság politikai jogainak kiterjesztését követelik. S amíg kint az imakönyv nemzeti vágyaktól áthatott passzusainak a kicenzurálásán vitakoztak, ők meztelenül lubickoltak a nagypiactéri pocsolólyában s ugyanakkor, amidőn az ország többi rabbiját a magyar hitközségek kérdése foglalkoztatta s ki-ki a maga nézeteinek és hitvallásának megfelelően foglalt állást, a sighetzi rabbi legnagyobb gondja, amelyet az alispánnak is elsiart, az volt, hogy Elje Melech és Ichok Jánkel slatinai zsidók, akik egyfedél alatti vomszédok voltak, olyan hallatlan bűnbe estek, hogy közmegegyezett akaratból saját, valamint egymás feleségeit élték.”

Reb Luzer Niszen életét elkeserítették. Külön csapás volt számára, hogy a felesége haza költözött szüleihez, mert a szó szoros értelmében éheznie kellett Sigheten. A talmudikus dolgokban jártas asszony reszponzumot írt, melyben megállapította, hogy — akárcsak az ő esetében — a férj köteles az asszonyt követni, ha az asszony nem bír megélni férje tartózkodási helyén. Reb Luzer Niszen több oldalról támadták és csak az enyhébb bosszantások közé tartozott az, hogy nem folyósították a fizetését. Apjának néhány falusi híve próbált rajta segíteni és ezért ők is ugyancsak az alispánhoz fordultak panaszukkal.

„A sighetzi zsidók — írták panaszlevelükben a Teitelbaum-hívek — nemcsak maguk között egyenetlenkednek, hanem a falusiakat is össze-vissza zavarják. A rabbinárral, aki nemcsak a Sigheten tartózkodó, hanem az egész megyebeli zsidóság főpapja, igen illetlenül bánnak. Imádkozás alatt levágják imakönyvegéről a „cicsesz”-t, ha a szövekre megy kifütyölnek, betörik házának ablakait és a fizetését elhúzzák. Mi, falusi zsidók alázatosan eszedünk, hogy rendelje el a tekintetes vármegye, miszerint minden járásbeli zsidóbíró köteles legyen a rabbinár fizetését beszozlálni, a szigetieket pedig, akik a rabbinár ellen zúgolódnak, a fizetés terhe alól mentseik fel.”

Ez a beadvány volt a Teitelbaum-hívek utolsó kísérlete. A kísérlet nem sikerült, mert a hatóságok abban az időben sokkal súlyosabb gondokkal voltak elfoglalva, semhogy a sighetzi rabbi elmaradt fizetésének ügye aggasztotta volna őket. Néhány falusi zsidó támogatta a rabbi, nagyobbik részük azonban közömbös volt a rabbi sorsa iránt. Egyes tulbuzgó koszovi hívők ellenséges magatartást tanúsítottak vele szemben.

Reb Luzer Niszen továbbra is Maramuresben maradt: család nélkül, ellenséges pergőtűz közepén. Pedig akkor mindenki világosan látta, hogy Reb Luzer Niszen sorsa Maramuresben meg van pecsételve...

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Reb User, a petrovai sakter a rebe előtt állott és várta a vihar kitörését. Küldönc jött érte Koszovból: a rebe azonnal hivatta. Ha a rebe küldöncöt meneszt Koszovból és télvíz idején azonnalra hivat valakit, annak — fejezte be Reb User gondolatfűzését — komoly oka kell, hogy legyen.

Reb Chájeml Koszover nem szót mindjárt a sak-

terhez, hanem újraolvasta azt a pár sort, amit reggel vetett papírra a heti szidrával kapcsolatban. „Vájere Móse” — Mózes leszállott a hegyről és a néphöz ment, — mire a Rási megjegyzi: „Ebből az a tanulság, hogy amikor Mózes lejtött a hegyről, nem saját ügy után nézett, hanem a néphez ment. Valójában érthető len ez a Rási-magyarázat, mert voltaképpen milyen ügy lehetett Mózesnek? De a Rási-magyarázat arra enged következtetni, hogy a caddiknak a népről kell gondoskodnia, amint a pásztor gondoskodik nyájáról. Rási így magyarázta ezt: Amikor Mózes lejtött a hegyről, a lelké még mindig a magas szférákban röpködött, nem bír eloldódni az égietől és fájt neki, hogy le kell szállania. A nép kedvéért azonban mindent mellőzött, népéhez ment: meghallgatta annak panaszait és óhaját, azután mindent a magasságos egékbe továbbított, úgy az anyagi kéréseket, mint az imákat.

Reb Chájeml Koszover elégedetlen fordította meg a papírt és annak hátlapjára fejezte, melyik lovára kíván téli vasalást vetetni. A szekeret is meg kérvényezte, amíg a hó tart és használaton kívül állnak. A végén még fejezte az utasítást, melyet a szolgafiumnak kell adni: hogyan bánjon a szénakészlettel. Hosszu a téli, jönnek a hívők, legalább három nagy kazalt kell félretenni lovak számára.

Tekintete a sakterre esett és megszólalt:

— Hivattalak, Reb User.

— Eljöttem, rebe.

— Borsai zsidók — folytatta a rebe — nem bírtak a rossz időjárás miatt hazáig jutni és nálad maradtál szombatra. Te pedig pénzt vettél tőlük, igaz?

— Igaz, rebe.

— Látod, Reb User, a multkor csak figyelmeztetlek. Egy zsidó aludt akkor a házában s éjjel, amikor az ágyad alatt lévő kakas kukorékolt, megszólaltál a sőtében és azt mondtad a feleségednek: „Zavar ez a kakas, amint megvirrad, levágom”. És levágtad. Már akkor figyelmeztetlek, hogy nem azért kell egy kakas levágni, mert az kukorékol...

A rebe figyelte a sakter arcát, aki csendes meglepetéssel, de nem nagyon súlyos érdeklődéssel hallgatta a jóindulatu szemrehányást. Gondosan kiverte pipájából a hamut és aprólékos, nem sietős mozdulattal behintette hamuval az írást, hogy a tinta száradjon meg rajta. Azután felállott, az ablakhoz ment és kinézett.

A szolgagyerek kihordta a trágyát az istállóból a friss trágya gőzölgött a csipős téli napon. Varjak fekete serege szállotta meg a trágyadombot, csapokdalt szárnyaikkal, turkáltak a trágyában, csőrüket fenté a jeges havon és krakogásuktól hangos volt a levegő. Reb Chájeml Koszover arra gondolt, amit az apja mesélt neki a varjakról. Tudod mik ezek? — kérdezte tőle egyszer az apja és egy varjucsapatra mutatott. Sakterek elátkozott lelkei... trágyadombon turkálnak és egymás szemét vájják... Gyermekek volt még akkor és sehogyan sem tudott azzal a gondolattal megbarátkozni, hogy a sakterek lelke is „átváltozás”-on menjen át és ezek a „gilgul”-ok szállják meg a rebe trágyadombját. Reb Chájeml Koszover, már mint gyermek, nem találta összeférhetőnek a zsidó szellemmel ezt a gondolatot. A sakter jólelkű, tudásban is jártas zsidónak számított előtte, aki különben egy légynek sem árt. Szeme jósgos, léptei lágyak és ha egy állatot levág, félelemmel teszi azt, nesztelenül közeledik hozzá, akár a kohánita hajdan az áldozathoz, áldást mond, meghuzzza a fénylő kést, egy villanás s Isten szent nevében a vágás megtörtént...

A rebe a sakter felé fordult:

— Ma leteszed a chálef-ot, Reb User.

A chálef a sakterkés megvonása a legnagyobb felelősségi büntetés, amelyel a rabbi sújthatja a fennhatóságára alá tartozó saktert.

— R-e-b-e — hörögte a sakter és a rebe lábai elvetette magát.

— Álj fel! — szólott a rebe — szükségtelen megijedned. Amit a sechita jövedelmezett neked, azt megkapod ezentul tőlem. De ide figyelj. Tudod-e, hol van az a megírva, hogy a sakternek vendégszeretőknek kell lennie, mint más zsidónak, s ha a sakter nem ilyen, akkor zsidó ember nem ehet az általa vágott húsból? A talmudnak van egy kitétele, mely így szól: „Aki a Máadim-csillagzat jegyében született, vérengző ember”. Már most: ha érdemei vannak, sakter lesz belőle és mielőtt utján, szent kötelességből ont vért, ha azonban ez a kegy nem adatott meg neki, akkor közönséges gyilkos lesz belőle. S ha az azt kérde, végeredményben mi a különbség: hiszen a sakter is kiontja élőlények véréit — akkor azt felelem: a sakter nem kegyetlenségéből teszi azt, hanem mert isten így rendelte. A kérdés csak az: honnan tudom, hogy szent kötelességből ontja a vért? Hátha a saktert is gyilkos ösztöne hajtja? Erről nézve a sakter életmódja az irányadó. Ha a sakter jólelkű ember, aki szívesen és örömmel jótékonykodik, elbízott jele annak, hogy amikor vág, nem kegyetlenségéből, hanem Isten parancsára teszi azt. Mihelyt azonban a sakter fősvény, kicsinyes és szivtelen ember, akkor ebből kétségtelenül az következik, hogy az igazi Máadim-csillagzat alatt született és kegyetlenségéből ont vért. Az ilyen ember sechitáját nem szabad élvezni.

— Rebe — mentegetőzött a sakter és hangja elcsuklott a sirásról — beteg voltam azon a szombaton, azt se tudtam, mit csináljak. A leordina Hersnek vágottam egy ökröt, tréfe lett az ökr... Megvert... Két hónapot telt el azóta, még mindig alig állok a lábamon...

(Folytatjuk.)

HÍR

— A király jelenlétében nagyokat. Bucurestiből jelezte az uralkodó, Mihály vajda, több tábornok és előkelő constantin Mariora jugoszláv urvárnak ünnepegy léptették elő az új hadnag

— A kémkedési per po tagadja, hogy része volna Bucurestiből jelentik: Ma a bucaresti hadbírósgon fedezett kémservezet pe Atanasiu főügyész intézett son további kérdéseket Ant vadítotthoz, bizonyos Bosei Géza-t kapott összegek fel vadított kihallgatása követk totta, hogy soha életében n Agh Géza áldozta, aki be be. Nem éri magát büsz ismerté be.

— Szörnyű családi drám faluban. Bucurestiből jelen után a caracalmegeyi Dioz tantin Ilie gazda ki akart szekerével, hogy a lekaszi ritsa. Ilie anyja ehhez nem ni és a lovak élte. A v ijedt állatok azonban elrag és halálra gázolták az as Ilie anyja holtestét karjár a háza, ahol Dumitru nev kést rántott és Ilie hasáb na meghalt. A gyilkos e

— HAZASSÁGOT biztos vitit a széleskörű összezőt „MIREA” iroda Cluj, Rege

— Cuza és Goga elyben a fuzioról. Bucurestiből je lasiban folytatták a Goga fuzios tárgyalásait. A két elyben meggyeztek úgy, h kérdések megvitatása mar hiszik, hogy szerdái hívató hozzák nyilvánosságra a fu

— Doktorrávatás. Kar Henrik, közművet dicitől prágai német egyetem e június 29-én cum laude az doktorává avatták.

— Izületi eszuál és ischi és arthritikus fájdalomkú mésztes „Ferenc József” éhgyomorra bevéve, gyors gyomor és belek működés légy székletét, jó emés közérzetet biztosít. Orvosi öntetlen dicsőrik a Ferenc kívül enyhe és jöltető hatá prostata- és végbéjbajok ben szenvedőknél is.

— Lebontják a bucare száz éves szarvát. Buc az éjszaka folyamán meg palota régi, több, mint 100 lebontási munkálatait.

— A vonat szétrocsolt buszt. Bucurestiből jelentk Sibiu vonalon. Ott állomás szerencsétlenség történt: eg buszt elütött a vonat és t azt. Az autóbán ülő 20 eg a kocsi tulajdonosa, Costie és még 3 munkás meghalt, san megsebesült. A munkás kitermelési munkálataiból den.

— Vámos Magda nőve hangversenye. Zsufolt há jegyében tartották meg viz ket Vámos Magda zongor nyai, a Műsor első részé meglegő készséggel, Niere zeneiséggel, Grünwald Ág tehetségesen. Löwi Ella kor get, Grünwald Judit friss le tonsággal, Kardos Ferko fe kel játszottak Rozmann E melegséggel, Gottlieb Elza z tehetséget sejtető muzika lyúltséggel játszotta Menő ou Caprice és Debussy C műsor második részében Fl ven Ecossais-t játszotta fin naérzékkel. Rozenfeld Klár gertáncában alkalmá nyitót apróbb műnuszokat is kido nek érvényesítésére. Berg preciz, gondos kidolgozású vényesült Beethoven variác ban. Berger Lili sok zenei el. Farkas Magda produkci zívón mozgott.

HIREK

A király jelenlétében avatták az új hadnagykot. Bucurestiből jelentik: Ma reggel az uralkodó, Mihály vajda, a kormány tagjai, több tábormeg és előkelőség jelenlétében, a constantai Marioara jugoszláv királyné kazárnya udvarán ünnepélyes keretek között léptették elő az új hadnagykot.

A kémkedési per polgári „főváltottja” tagadja, hogy része volna a kémkedésben. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtti folytatották a bucaresti hadbírósgón a Giurgiuban felfedezett kémiszervezet perének tárgyalását. Atanasiu főügyész intézett a mai tárgyaláson további kérdéseket Antonescu főhadnagy vádlotthoz, bizonyos Bosel mérnökötől és Agh Gézától kapott összegek felől. Ezután Putnik vádlott kihallgatása következett, aki azt állította, hogy soha életében nem kémkedett és Agh Géza áldozata, aki belekeverte az ügybe. Nem érzi magát büsnek és ezt nem is ismerte be.

Szörnyű családi dráma egy dobrudzsai faluban. Bucurestiből jelentik: Tegnap délután a caracalmegeyi Dion községben Constantin Ilie gazda ki akart menni a mezőre szekerével, hogy a lekaszált szénát eltakarítsa. Ilie anyja ehhez nem akart hozzájárulni és a lovak elől állt. A veszekedéstől megijedt állatok azonban elragadták a szekert és halálra gázolták az asszonyt. Constantin Ilie anyja holttestét karjára vette és bevitte a házába, ahol Dumitru nevű bátyja dühében kést rántott és Ilie hasába döfte. Ilie azonnal meghalt. A gyilkos eltűnt.

HÁZASSÁGOT biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Regele Ferdinand 116.

Cuza és Goga elvben már megegyeztek a fuzioról. Bucurestiből jelentik: Ma reggel Iasiban folytatták a Goga és Cuza-pártok fuzió tárgyalásait. A két csoport képviselői elvben megegyeztek úgy, hogy csak részletkérdések megvitatása maradt hátra. Azt hiszik, hogy szerdái hivatalos közleményben hoznak nyilvánosságra a fuziót.

Doktorráavátás. Karpf Lászlót, Karpf Henrik, közismert dicioi kereskedő fiát, a prágai német egyetemi orvosi fakultásán június 29-én cum laude az orvostudományok doktorává avatták.

Izületi csuznál és ischiásnál, neuralgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggel égyomorra bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomor és a belek működését s igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít. Orvosi vélemények egyöntetűen dicsérik a Ferenc József víz rendkívül enyhe és jótéteves hatását vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál, továbbá sérvben szenvedőknél is.

Lebontják a bucaresti királyi palota száz éves szárnyát. Bucurestiből jelentik: Az éjszaka folyamán megkezdtek a királyi palota régi, több, mint 100 éves szárnyának lebontási munkálatait.

A vonat szétrocsolt egy zsfolt autóbuzst. Bucurestiből jelentik: A Piata-ra-Olt-Sibiu vonalon, Olt állomás közelében súlyos szerencsétlenség történt: egy craiovai autóbuzst elütött a vonat és teljesen összetörte azt. Az autóban ülő 20 égyér közül Gruiua, a kocsi tulajdonosa, Costica Negrila soffőr és még 3 munkás meghalt, 17 munkás súlyosan megsebesült. A munkások egy dolji erdő kitermelési munkálataiból voltak hazatérőben.

Vámos Magda növendékeinek vizsgálhangversenye. Zsfolt ház és meleg siker jegyében tartották meg vizsgálhangversenyüket Vámos Magda zongoratanárnő tanítványaival, a Műsor első részében Tóth Gizella meglepő készséggel, Nierenfeld Ervi ösztönös zeneiséggel, Grünwald Ágota kedvesen és tehetségesen, Löwi Ella komoly elmélyültséggel, Grünwald Judit friss lendülettel és biztonsággal, Kardos Ferkó fejlett ritmusérzékkel játszottak. Rozmann Éva színesen és lírai melegséggel, Gottlieb Elza pedig már komoly tehetséggel sejtető muzikailtással és elmélyültséggel játszott. Mendelssohn: Fantasie ou Caprice és Debussy Cace Walk-jét. A műsor második részében Flohr Bandi Beethoven Eocssais-t játszott a finomsággal és fornaérzékkel. Rozenfeld Klárának Schotte négytáncában alkalmá nyilott finom és a legapróbb nianszokat is kidomborító billentésének érvényesítésére. Berger Ella líraisága precíz, gondos kidolgozásu technikája jól érvényesült Beethoven variáció interpretálásában. Berger Lili sok zenei intelligenciát áruelt. Farkas Magda produkciója már művészi nívón mozgott.

Gyógyítható szenvedély-e a dohányzás?

Aligha kételkedik valaki abban, hogy a dohányzás az emberiségnek egyik legártalmasabb és emellett legerjedtebb szenvedélye. Az egyszerű köhögéstől kezdve egészen a tüdőbajig az emberi szervezet számtalan zavarában és betegségében van döntő szerepe a dohányzásnak. Az érelmeszesedés, az emésztési és szív működési zavarok alapvető oka legtöbbször a nikotin. Természetesen nem könnyű dolog leszokni a dohányzást. Számos tudományos kísérletek után azonban sikerült egy olyan szer előállítani, amelynek segítségével bárki könnyűszerrel leszokhat, vagy leszoktatható — akár a tudta nélkül is — a dohányzástól.

Oriási akarat erő kell ahhoz, hogy a magunk erejéből leszokjunk ezt az átkos szenvedélyt. S aki ezzel nem rendelkezik, az hívja segítségül az „Antifum”-ot, amely biztisan segít s ezáltal pénzt takarít meg és megóvja az egészségét.

Különleges jelentősége van és így senki ne tévessze szem elől az Antifum azon kivételes előnyét, hogy általa a dohányos tudta nélkül is leszoktatható az illető a dohányzástól.

Az Antifum üvege 80 lej, két üveg egyszerre 150 lejbe kerül. Vezérképviselet: ARCO, Bucuresti, Cal. Calarasilor 91.

Anghelescu buktatásra utasította az érettségi biztosokat. Dr Anghelescu bizalmas utasításokat küldött az érettségi bizottságokhoz a vizsgálatok vezetése ügyében, fokozott szigorúságot ajánlva figyelmükbe, hogy a sikerrel vizsgáztak száma minél csekélyebb legyen.

Laval leánya férjhez ment. Párizsból jelentik: Laval francia miniszterelnök leányát eljegyezte Chambrun gróf newyorki ügyvéd, aki Lafayette francia hadvezér leszármazottja és anyja révén rokona Roosevelt elnöknek is.

Autóbaleset történt Mascagni fiával. Róbából jelentik: Mascagninak a híres olasz komponistának fia Rómába utaztában autóbaleseten esett át. A gép az egyik kanyarodónál felborult és a komponista fia családjával együtt súlyosan megsérült.

Eljegyzés. Frischmann Achille és Salamon Piri jegyesek. (Minden külön étesítés helyett).

HÖLGYEK, ha jól akarnak férjhezmenni, forduljanak bizalommal a „MIREA” irodához Cluj, Regele Ferdinand 116.

RÖVID HIREK MINDENÜNNEN. Torinó mellett árokba fordult egy gyermekkel telt autóbuzs. Hat gyermek életét veszítette. A vizsgálatnál kiderült, hogy az autóvezető hibájából történt a szerencsétlenség. — Szófiában kémszervezetet lepleztek le. A kémszervezet három vezető tagját letartóztatták. — A rendkívüli hőség következtében Olaszországban egy nap alatt kilenc ember halt meg. — Athénból jelentik, hogy amerikai archeológusok vezetésével ásásokat végeztek a régi Angorában. Az ásások folyamán napvilágra került egy 70 méter hosszú és 40 méter széles színház romjai, amelynek közelében egy 150 méter hosszú márványoszlopor volt. — Radics Istvánnak a volt horvát népvézernek szobrát felállították a zágrábi parasztothozban. — Az északamerikai Pennsylvania Vikesbarre parkjában egy dance-pavillon beszakadt 400 táncoló pár alatt. Többen a 13 méter mélységben lévő iszapos patakba zuhantak és súlyosan megsebesültek. — A monfalconei olasz hajógyárból néhány napon belül bocsátják vízre a Lengyelországnak készült Báthori gőzöst. Ugyancsak ebben a gyárban kezdik el a Pilsudszky marsall nevére előnevezendő óriásgőzöst is.

Ifjabb Heltai Jenő regénye. Ifjabb Lovass Elemérnek, a Nemzeti Színház nagy művészenek egyetlen gyermeke. Heltai Jenő új regényében ennek a gyermeknek az életét írja meg attól a perctől kezdve, hogy a dada büszkén felemeli az ujszüllöttet, harsány „Fiu!” kiáltással, addig, amíg számtalan kalandon, bűnön, bukásoláson át a gyermek nagy kamasszá érik. Egy gyermek sorsáról olvasunk, de egy férfi sorsát ismerjük meg. Egy kamasz homályos lelkébe pillantunk, de az író művészete segítségével vég eredményben az ember az örök kamasz belső káosza dereng fel előttünk. Az Athenaeum 66.— lejes vászonkötésű regénysorozatának 44-ik számú kötetete. Kapható minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a teljes sorozat és az Athenaeum könyvszenzációk jegyzékét.

A kereskedelmi kamarák párizsi nemzetközi kongresszusa az aranyalaphoz való visszatérés mellett foglalt állást. Párizsból jelentik: A nemzetközi kereskedelmi kamarák kongresszusa tegnap tartott ülésén kimondta, hogy a gazdasági újjáépítés megvalósítására feltétlenül szükséges: az aranyalaphoz való visszatérés és a költségvetés egyensúlyozása végett takarékosság, valamint az aranytőzeget fentartása.

Belgrádba érkezett Atanasoff bolgár belügyminiszter. Belgrádból jelentik: Atanasoff tábormeg, bolgár belügyminiszter, a juna-k-szervezet elnöke, Belgrádba érkezett, hogy meghívja a sokolokat, vegyenek részt a júliusban Szófiában tartandó Junak-ünnepségeken. Atanasoff Boris király által küldött kitüntetések is hozott a szerb szokolika vezetők részére.

Felozslatják Lodz város tanácsát. Var-sóból jelentik: A kormány a napokban fel fogja oszlatni Lodz városi tanácsát, miután a kormánypárti és ellenzéki tanácsosok közti állandó nézeteltéréseket másképpen nem lehet likvidálni. A városi tanács munkaprogramjának megvalósítását egy kormánybiztos fogja vezetni.

HÁZASSÁGI ügyekben forduljon bizalommal „MIREA” közvetítő irodájához Cluj, Regele Ferdinand 116, hol ügyét díszkreten kezelik.

Fények és árnyak. Egy új háborus regény. Biró Zoltán: Fények és árnyak c. regénye háborus regény, a szó legjobb értelmében. Színhelye váltakozva, hol a front, ahol hőse Péter János verekszik jó katona módjára, hol meg az otthon, az otthagyt szerelem. Péter Jánosból hőst csinál a véletlen, de ez a hirnév megfosztja a nőtől, akit szeretett és aki most helyette a halottnak hitt hőst szereti. Egyszerű és tiszta írás Biró Zoltán könyve. A háborus irodalom kései, de nem elkésett hajtása, amit élvezettel olvashat mindenki. 240 lap, füzve 63.— lei, vászonkötésben 96.— lei minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Pantheon újdonságok jegyzékét.

Alakult 1928 Alakult 1928
Schwartz Menyhértnek orth. zsidó
leánynevelő intézete
internátusa
Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 8. Be-
irtás 1935—36 évre megkezdődött.
Kitűnt referenciák! Prospektus!

Helybenhagyta a budapesti tábla Rákosi Mátvás életfogytiglani fegyházbüntetését. Budapestről jelentik: Rákosi Mátvás bűnperében az ítéletábla a büntetés kiszabása terén helybenhagyta az elsőfoku ítéletet s csak jelentéktelen részében változtatott az ítélet más rendelkezésein.

Kondyilis görög tábormeg pártjának többsége hű marad a köztársasági rezsimhez. Athénból jelentik: Az ellenzéki lapok szerint Kondyilis tábormeg pártjának többsége hű marad a köztársasági rezsimhez. Pártvezérük legújabb nyilatkozata dacára jegyzőkönyvet írtak alá, amelyben a monarchia restaurációja ellen foglalnak állást. Egyébként ma ül össze az ötödik görög menzetygyülés.

Négyszázötvenezer szénbányász lépett sztrájkba Amerikában. Londonból jelentik: 450 ezer amerikai szénbányász sztrájkba lépett az Egyesült Államok különböző szénbányáiban.

A Független Ujság friss számából kiemeljük a következő közleményeket: Fontos változások az orosz életben — visszaállították a magánkereskedelem elvét. Karinty Frigyes: Tárcsa. Irodalmi Helikon, új politikai Helikon. A zsidó grófnő. Ligeti Ernő: A ki-sebbségi élet bölcsője cikksorozatának újabb fejezete: a magyar politikai aktivitás első megnyilatkozása. — Újabb nyilatkozatok az erdélyi földgáz-fronton. Fekete Tivadar párizsi verse. Essad Bey Mohamed könyve. Kallotay Gábor bántási levele. Hungaricus pesti levele. Külpolitikai, belpolitikai cikkek. Irodalom. Film. Fürdő-rovat. Népszere és a maga nemében egyedülálló erdélyi lapnak: a Független Ujság egyes számainak ára 5 lej. Kapható mindenütt. Kérjen mutatványsszámot. Szerkesztőség: Cluj, Str. Juliu Maniu 43.

Házasság. Schwartz Lily (Lüki) Iteu és Wolf Jenő, Bustina (Csehszlovákia) július hó 7-én, vasárnap délután 6 órakor Oradeán, az Amsel-Stern-féle vendéglőben tartják meg házassági ünnepélyüket, mely alkalomból ez-uton hívják meg összes rokonaikat, barátai-
kat és jóismerőseiket. (Minden külön meghívó és értesítés helyett).

Egyetemi tanárok megáilapítása szerint biztos hatásu a
„Bixádi viz”
amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorégési fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj lerakat: Vitromin, Calea Regele Ferdinand.

A „Tonika-do” zenepedagógiai módszer első bemutatója a Salom-klubban. Tegnap délután a Salom-klubban érdekes zenei esemény zajlott le. A zenepedagógia terén új utakat mutató, a gyermek lelkiiségéhez kö-zelférkőző „Tonika-do” módszer első, városunkbeli növendékei vonultak fel, hogy tanárnőjük: **Izsák Laura** vezetésével győzzék meg a publikumot eme új zenepedagógiai módszer valóban lélekmóráló és a gyermekek zenei ösztöneihez közvetve utat találó előnyeiről. A meggyőzés — úgy véljük — teljes mértékben sikerült. Az elmechanizált zeneoktatás, a rendszerint rossz hallásu, de tanulékony „csodagyermek” lélektelenül precíz produkciói után, most kevésbé elragadó, de annál üdítőbb találkozásunk volt a gyermeki lélek ama megnyilvánulásával, melyek — drill és verejtékillat híján — a tehetség, vagy legalább is a hibátlan zenei ösztön bizonyítékai. A kis tanítványok: **Albert Magdus, Fischer Cucu, Goldstein Ali, Grünfeld Klári, Judovics Marianne, Hercz Éva, Lázár Judit, Csák János, Kis Agnes, Lya Pop, Schwartz Baba** — mind-mind kedvesek és tehetségesek voltak; a csöpp **Lázár Éva**, a maga anyagi bájával és három évvel azonban már csaknem fenomenként hatott. A haladók közül **Grünfeld Edith, Rosenberg Judith, Lendvay Gaston, Csák Ildikó** játszottak egy-egy, már fejlett muzikailtást igénylő kompozíció, elismerésemelőt kész-séggel. A közönség ösztinte elragadtatással ünnepelte a kis szereplőket, akik a bemutató végén meglepő harmóniáérzékkel énekeltek el kórusban egy hatszólamú éneket. **Izsák Laurát**, aki a bemutató előtt igen intelligens és meggyőző bevezető mondtott a „Tonika-do” módszerről, forró tapsokkal honorálta a közönség. (s.l.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Cs. M. Carei. Sziveskedjék a Zsidó Párt jogvédő irodájához fordulni. Címe: Partidul Evreesc, Eucuresti, Str. Olteni No. 32.

Takarékossági könyvecskére
Petrol-gázfőzőt, fagyaltgépet, evőeszközt, konyhaedényt, üveget, porcellánt legolcsóbban
Moskovits & Comp. Cluj
(Főpostával szemben)

Belegsegélyző bélyegek,
alkalmazottak, munkások,
cselédek stb. kötelező biztosítására minden dohánytőzsdében kaphatók

UJ KELET *Legújabb hírek*

Lázasan folynak a Vaida—Goga—Cuza megegyezésre irányuló tárgyalások

Állítólag napok kérdése a gogista—cuzista fuzió

Bucuresti, július 1. (Az Uj Kelet tud.) A gogisták és cuzisták közötti fuzió tárgyalások különböző fázisokon mennek át. Hol befejezett tényként kiáltják a világba, hol pedig a két szervezet hivatalosan kommunikál teszté arról, hogy a fuziót óhajtják ugyan, de egyelőre szó sincsen közeli megvalósulásáról. A ma érkezett hírek szerint arról tudnak, hogy a fuzió perfektuálása napok kérdése csupán, részint pedig újabb nehézségekről számolnak be. A Curentul jasi tudósítója, aki szemmel láthatólag szoros kapcsolatokat tart fenn Cuza professzorral, tudni véli, hogy a nagy alapvető kérdésekben már teljes a megegyezés a két párt vezetői között, akik most az ujonnan teremtendő „keresztény nemzeti párt” programján dolgoznak. Goga Octavian két kiküldöttje: Alexandru Hodos és Tilica Ioanid napokon át tárgyaltak erről a kérdéssről az idősebb és az ifjabb Cuzával.

A végleges megegyezés pénteken, június 28-án jött létre Cuza professzor házában.

Milyen alapon jött létre a fuzió

A két jobboldali szervezet fuziója egy minimális, azonnali megvalósítást felőlelő program alapján jött létre. Ez a program Cuza professzor doktrínájára épült fel, amelyet a Goga-féle nemzeti agrárpárt célkitűzései szélesítenek ki, a nacionalista eszme alapján. Első pontként az alkotmány módosítása szerepel. Cuza professzor és Goga megegyeztek egymással abban, hogy Románia alapérténye nem felel meg a mai idők követelményeinek és sürgősen módosítandó. E kérdés fölött egyébként hosszas vita folyt, mert az új alkotmány-nyal kapcsolatosan különböző követeléseket is állítottak fel a tárgyalófelek. A szenátus jelenlegi összetételének megváltoztatásán kívül a tárgyalófelek megegyeztek egymással abban, hogy a parlamenterek számát lecsökkentik. Az ország közigazgatását mentesíteni kell minden politikai befolyástól.

A kisebbségi kérdésnek megkülönböztetett figyelmet szentel az új keresztény nemzeti párt programja. Mint a Curentul írja, a kisebbségi kérdés megoldásánál különböző kategóriákat fognak a kisebbségek között felállítani. (Hogy a zsidók abba a kategóriába tartoznak, amelynek ügyét sürgősen meg kell oldani, nem szorul bővebb magyarázatra.) Az új alkotmány meg szövegezését a tárgyaló felek természetesen úgy képzelik el, hogy az lehetőséget nyújtson a kisebbségi kérdésnek a fentebbi értelembe való „megoldására”. Másik módosítás a halálos ítélet bevezetését írja elő.

Miután a programban rövidesen megegyeztek egymással, Hodos és Tilica Ioanid Bucurestibe utaztak, hogy jelentést tegyenek Gogának a tárgyalások eredményeiről. A napokban Goga Jasiba utazik és személyesen fogja Cuza professzorral a fuziót perfektuálni. Az új párt diszelnöke Cuza lesz, ügyvezető Goga, főtitkárok Stan

Ghicescu gogista és George Cuza. A megyei szervezetek vezetését illetően megállapodtak abban, hogy az erdélyi gogista szervezetek vezetői lesznek az új párt tagozati vezetői is. A regátban, Bukovinában és Beszarábiában cuzisták kapják meg a vezetést, kivéve azon megyéket, ahonnan a gogisták képviselőket küldtek a parlamentbe.

Eddig szól a Curentul tudósítása, mely mindenestre arra enged következtetni, hogy a cuzisták részéről kívánatosnak tartják a fuziót. Ennek az érdekében Cuza még arra is hajlandóan mutatkozott, hogy néhány szélsőségesebb követeléséről lemondjon. Másrészt nagy erőfeszítések történnék abban az irányban, hogy a két szervezet fuziója által kiszélesített jobboldali front számára Vaida Sándort is megnyerjék. Stan Ghicescu képviselő, a gogista párt főtitkára, vezeti a tárgyalásokat a vaidistákkal, akiknek megbízottai Modreanu sighthi tanár és D. R. Ioanitescu. A cuzisták egy része változatlanul fenntartja kifogásait a Vaidával való együtt-

működéssel szemben, miután Vaida a gárdistákkal tart fenn baráti viszonyt, ezek viszont elkeseredett ellenfelei a cuzistáknak. A Bucurestiben tartózkodó Vaida személyesen irányítja a tárgyalásokat.

A vaidisták nincsenek elragadtatva a Gogával való együttműködéstől

A Zorile szerint nem mindegyik vaidista fogadja különösebb lelkesedéssel a Cuzával és Gogával való együttműködés lehetőségét. Ezek között szerepel hir szerint Viorel Tilea volt alminiszter is, aki elégedetlenségének adott kifejezést Vaida határozatlanságával szemben és demonstratív nem vett részt a vasárnapi értekezleten. Másik nehézsége a Vaida-Goga együttműködésének az erdélyi vaidisták és gogisták közötti évtizedes ellenségeskedés, amelyet ugyancsak nem lesz könnyű áthidalni. A politikai világ mindenestre nagy érdeklődéssel kíséri az egységes jobboldali front megteremtésére irányuló erőfeszítéseket.

„Olaszország sohasem fog mandátumot kapni Abesszinia felett”

Az abessziniai császár és hadügyminiszter érdekes nyilatkozatai

Párizs, július 1. (Rador). A Matin egyik munkatársa intervjut kapott Abesszinia császártól és a hadügyminiszterétől. A népus szerint Olaszország mindig ellenzte Abesszinia modernizálását és terjeszkedni akar Abesszinia rovására. Ha Olaszország azt hiszi, hogy protektorátust fog szerezni Abesszinia fölött, nagyon téved: Mandátumot az ország fölött sohasem kaphat Itália. Egyidejűleg az abessziniai császár angol lapok munkatársai előtt Addis-Abeában azt is kijelentette, hogy az utóbbi hetekben a francia, belga, dán és cseh-szlovák hadianyaggyarak megtagadták az Abessziniába történő löszállítását. Több kikötőbe juttatott szállítmányt visszarendeltek a behajózás elől. Ezzel kapcsolatban a belga lapok közlik, hogy Belgium kellemetlenségek előli kitérés miatt

nem engedi meg hadiszergyárainak az Abessziniába történő fegyver- és hadianyagszállításokat.

Párizsi jelentés szerint Ras Mulgoeta abessziniai hadügyminiszter kijelentette a Matin munkatársának, hogy az abessziniai hadsereg létszáma 350 ezer ember, de ez száikség esetén 2—3 hét alatt további 900 ezerrel emelhető.

Róma, július 1. A Saturnia gőzös egy gyalogezreddel utba indult Kelet-Afrikába. A genfi lapok értesülései szerint az olaszországi hadgyakorlatok július és augusztus folyamán félmillió ember fog résztvenni. Hivatalos olasz helyen hangoztatják, hogy a hadgyakorlatok a keletafrikai katonai felvonulás folytatását nem érintik.

Titulescu Londonba érkezett

Angliában német-francia közvetlen eszmecserét készítenek elő. A francia lapok ellenzik az eszmecserét

London, július 1. (Rador). Titulescu külügyminiszter vasárnap délután 7 órakor Londonba érkezett. A pályaudvaron a román követség tagjai, továbbá a kisantant londoni követi fogadták. Az angol kormány nevében Monk, külügyi osztályfőnök üdvözölte Titulescut, aki 10 napig marad az angol fővárosban. A külügyminiszter nem adott nyilatkozatot a sajtónak.

A Daily Telegraph szerint Titulescu, a kisantant dinamikus szelleme Londonba érkezett. A kormánynak alkalmá lesz meghallgatni személyes véleményét a dunai paktumról és egyéb kérdésekről. Titulescunak, aki Párizsból érkezik, bizonyára sok érdekes közölni valója lesz. Az angol kormány kétségtelenül nagy figyelemmel fogja meghallgatni a román külügyminisztert — aki egyik legnagyobb szakértője a középeurópai és balkáni problémáknak.

Londoni utját megelőzőleg Titulescu Párizsban ebédet adott a román követségen, amelyen Fabry hadügy és Pietri tengerészeti miniszterek is jelen voltak. Ez alkalommal a külügyminiszter átadta a II. Károly király király által a magasabbrangú francia katoná-

tiszteknek küldött érdemrendeket. A Matin szerint az angol kormány nem ejti el a kétoldali egyezmények útját, ha ezek a légi haderő nemzetközi korlátozásához vezethetnek.

A Figaro szerint Ribentropp egyik megbízottja előkészíti a német főmegbízott párizsi látogatását.

Az Oeuvre szerint angol részről kezdeményező lépések történtek Laval—Ribentropp találkozó létrehozása érdekében.

Ezzel kapcsolatban angol diplomáciai körökben megállapítani kívánják, hogy helyes lenne létrehozni a francia-német közvetlen hivatalos eszmecserét, mert a helyzet lényeges tisztázása volna ettől remélhető. A francia lapok berlini értesülései szerint ez német hivatalos körökben hódít az az irányzat, amely a közvetlen francia-német tárgyalások beindítását sürgeti.

A francia lapok nem helyeslik a francia-német közvetlen tárgyalásokat. Ezek azt jelentenék, hogy francia részről hozzájárultak a stressel egységes hatalmi arcvonal meg-bontásának bekövetkezéséhez.

Meghalt Artz Arthur vezérezeredes

Budapest, július 1. Hosszu szenvedés után ma meghalt Budapesten Artz Arthur vezérezeredes, aki a világháború alatt jelentős szerepet vitt az osztrák-magyar seregek irányítása körül. A világháború után Budapesten telepedett le és megszerezte a magyar állampolgárságot.

Militarizálódik Amerika is

Washington, július 1. (Rador). A sorozóbizottságok még 47 ezer szárazföldi, 11 ezer tengeri és 1100 tengeri gyalogos katonát fognak besorozni, hogy a parlament által elfogadott katonai létszámemelés programját megvalósítsák. Mint ismeretes 860 millió hitelt szavaztak meg a nemzetvédelem céljaira és az ujonnan besorozott katonákat július 1-i kezdettel vonultatják be. A szolgálati idő 3 évig fog tartani a szárazföldi hadseregben és 4 évig a tengerészetben. A jövőben a hadsereg létszáma a következő lesz: 165 ezer szárazföldi, 93 ezer tengeri és 16 ezer tengeri gyalogsági ember.

Cáfolják Winter dr. bécsi alpolgármester öngyilkosságának híreit

Bécs, július 1. Pár nappal ezelőtt nagy feltűnést keltett, hogy Winter dr. bécsi alpolgármester lapját, amely az osztrák munkások szolgálatában állott, betiltották és magát Winter dr. polgármestert is skarbba tették. Winter dr. lapjának betiltását az a körülmény vonta maga után, hogy bár ő maga antimarkista volt, mégis szoros kapcsolatot tartott fenn a szociáldemokrata bécsi munkássággal és elismeréssel adózott az osztrák munkásság egyes vezetőinek. Winter dr. lapjában élesen kritizálta a jelenlegi rezsimet, amely keresztény-szocialista programját feladva, a nagytőke és a klerikalizmus szolgálatába állott. Winter dr. ezért lett kegyvesztett s valószínűleg ezzel hozható összefüggésbe az a tegnap elterjedt hír, hogy öngyilkosságot követett el. A bécsi polgármester hivatal azonban kategórikusan cáfolja Winter dr. öngyilkosságáról elterjedt híreket.

Göbbs az erőszakot dicsőítette a Röhm-féle lázadás leveretésének évfordulóján

Párizs, július 1. Göbbs dr a Röhm-féle összeesküvés elfojtásának évfordulóján beszédet mondott, amelyben az erőszakot dicsőítette és a Népszöveget támada.

Ezzel kapcsolatban a párizsi Le Journal azt írja, hogy amíg Baldwin az angol-német egyezményben az első komoly lépést látja kibékülés és leszerelés felé, Németországban az angliai tárgyalások sikerétől felbátorított Göbbs provokáló politikára tér át. Göbbs beszédében, amelyben az erőszakot dicsőít, azt proklamálja, hogy Németország azért távozott a Népszövegből, mert visszautasították számára a jogokat. Ezt a jogot birodalom maga vette magának és Angliá megadta a hozzájárulást. A német rípost kegyetlen — mondja a lap — és érthetetlen is.

AVERUS az első rendű borotvapenge

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyemása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Taxa postala plátite in num. No. 224713/929.

10. Telefon
E
6
fl
de
KI
dó
CIB
rás

Titulescu Londonba érkezett

Eden tegnap Lansbury interpellációjára római és edd, élesen bevillagít az a sebben imperialista politikának utjai kiszámamennyiben kiszámítottágy jelenleg nyilvánvalópa érdekek ellen irányul. Bár nyilvánvalóan a párizsi és római utja semennyel nem járt, mert abessziniai kérdés miatt a francia diplomácia pedig bet a német-angol tenger mint rontó machinációt a biztonság megakadályozás vereségében is konok ang mindig hisz abban, hogy imperializmus csak általa készülődései és a francia kompromisszum hozható l.

Papen Német készit elő

Remélhető ugyan, hogy látogatása, amelynek aláh tőségét ad az a körülmény Párizsból jövet tárgyal az fiakkal s nemcsak mint Ró a kisantant képviselője k társra fogja bírni az angonyihitni fog azon a katalakai irányvonalon, amely ggeri egyezményhez vezetett. Ha azonban Titulescu segítségének annak a politik amely a német hadikészül tomos fogásokkal kendőzőben a biztonság nemzetköz erejét akarja szembeállítan leg fog hatni Anglia kül Beck lengyel külügyminisz tása, amely — minden lá lenére — Lengyelország n lenti a komposkeresztes érd ezt az országot ezáltal az Németország mellett má akadályává avatja, mondha jává.

Az angol közvéleményben több érelyes hang ütődik politikai vonalvezetés ellen, m vonal és a február 3-i mehez, még precízebb kifejez által való dezavualásához v. Ez az alpácifista politik tus rectorai nem is anny pártban, mint inkább a mu lis közönség köreiben kelt nyugtalanságot, amelynek számában az Observer cí leg több súlyt képviselő vasá got. Az Observer legutóbbi vin, a lap főszerkesztője, állást az Anglia által folytat politikai irányvonal ellen. M tizálja az angol-német tén mény megkötésénél követel felveti a kérdést: hogyan le tetni azokat az angol nyilatk szerint Anglia a népszöveván áll, azzal a gyakorlati Franciaország és Olaszország